ABC Certified THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
68 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) آچر 07 جون 2026ع 21 ذوالحج 1447هه صفحا 06 - ملهه 30 وپيه شمارو (291)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

آمريڪا ۽ ايران جا هڪٻئي تي حملا جاري، پاڪستان جو گهرو وزير امن ڳالهين بابت تهران پهچي ويو

آمريڪا گوروڪ ۽ قشم ٻيٽ ۾ ريڊار تنصيبات کي نشانو بڻايو . ايران جوابي ڪارروائي ۾ ڪويت ۽ بحرين ۾ آمريڪي اڏن کي نشانو بڻائڻ جي دعويٰ ڪئي

آمريڪا ڪنهن به وڏيڪ واڌ جي نتيجن جو ذميوار هوندو جنگ بندي جي بار بار ڀڃڪڙي ظاهر ڪري ٿي ته آمريڪا جو تڪرار گهٽائڻ جو ڪو ارادو ناهي: ايراني پرڏيهي وزارت

آبنائي هرمز ۽ خليج ملڪن ڏانهن لانچ ڪيل 7 مان 6 ايراني ميزائلن کي روڪيو ويو آهي ۽ ستون ميزائل پنهنجي هدف تائين نه پهچي سگهيو: آمريڪي اختيارين جي دعويٰ

پاڪستان جو گهرو وزير محسن نقوي ايران تهران پهچي ويو، فيلڊ مارشل عاصم منير جو ايران جي سپريم ليڊر آيت الله مجتبيٰ خامنه اي کي خاص پيغام پهچائيندو

تهران روانگي کان اڳ، لاهور ۾ وزيراعظم شهباز شريف گهرو وزير ۾ ملاقات ٿي جنهن ۾ انهن ايران-آمريڪا ڳالهين

گهرو وزير تهران ۾ هڪ مفاهمتي ياداشت نامي تائين پهچڻ جي طريقن تي ڳالهه ٻولهه ڪندو ايراني منجمد فنڊز جي حوالي سان پڻ اڳڀرائي ٿي آهي: ذريعا

تهران/ واشنگٽن/اسلام آباد(م ڊ) آمريڪا طرفان ايران جي منجمد اثاثن جي حوالي سان اهم اڳڀرائي سامهون آئي آهي عرب ميڊيا ذريعن جي حوالي سان رپورٽ ڪيو آهي ته گهرو وزير محسن نقوي اڄ ايران جو دورو ڪندي گهرو وزير تهران ۾ هڪ تهران (م ڊ) آمريڪا ۽ ايران هڪ ٻيو ٻهر هڪ ٻئي تي حملو ڪيو آهي آمريڪا گوروڪ ۽ قشم ٻيٽ ۾ ريڊار تنصيبات بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

اسلام آباد: وفاقي گهرو وزير محسن نقوي وزيراعظم شهباز شريف سان ملاقات ڪري رهيو آهي

وفاق صوبن کان 17 سؤ ارب طلب ڪري ورتا، پ پ ۽ حڪومت ۾ اڄ ڳالهيون ٿينديون

صدر آصف علي زرداري ۽ پيپلز پارٽي جي ڳالهين واري ٽيم جي ملاقات اڄ رات ٿيندي

حڪومتي ٽيم سان ملاقات جو وقت پيپلز پارٽي جي اندروني ملاقات کان پوءِ طئي ڪيو ويندو

فنڊن جي دستيابي کان پوءِ ئي ايندڙ وفاقي بجيٽ کي حتمي شڪل ڏني ويندي: ذريعا

اسلام آباد (م ڊ) حڪومت ۽ پيپلز پارٽي جي بجيٽ تي ڳالهيون اڄ بدران سيائي ٿيڻ جو امڪان آهي ذريعن جو چوڻ آهي ته بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

لبناني آرمي چيف سرڪاري دوري تي پاڪستان روانو

لبناني آرمي چيف فيلڊ مارشل عاصم منير جي دعوت تي پاڪستان جو دورو ڪري رهيو آهي

سفارتي ۽ ٺاهي جي ڪوششن کي اڳتي وڌائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي

اهو دورو سندس پاڪستاني هم منصب جي دعوت تي ڪيو پيو وڃي

اسلام آباد (م ڊ) برطانوي نيوز ايجنسي جو چوڻ آهي ته لبناني آرمي چيف سرڪاري دوري تي پاڪستان روانو ٿي ويو آهي بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

سي پي اين اي پاران گورنمينٽ پريس رليشنز ڪميٽي قائم ڪرڻ جو اعلان

قاضي اسد عابد (نائب صدر سنڌ) ميان حسن احمد (نائب صدر پنجاب) جا ميمبر هوندا

ڪاظم خان (صدر سي پي اين اي) غلام نبي چانڊيو (سيڪريٽري جنرل سي پي اين اي) ميمبر مقرر

چيئرمين اعجاز الحق (اڳوڻو سيڪريٽري جنرل) ۽ ڊپٽي چيئرمين انور ساجدي (نائب صدر بلوچستان) هوندا

شڪيل احمد ترابي (نائب صدر اسلام آباد/راولپنڊي)، عدنان ظفر (نائب صدر خيبر پختونخوا) شامل

ڪراچي (پ ر) ڪائونسل آف پاڪستان نيوز پيپر ايڊيٽرز (سي پي اين اي) سال 2026-27 لاءِ گورنمينٽ پريس رليشنز بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

غزه: شادي جي تقريب تي اسرائيلي فوج جو حملو، 7 فلسطيني شهيد، 15 زخمي

اسرائيلي فوج غزه شهر ۾ هڪ پناهگير ڪئمپ کي نشانو بڻايو جتي شادي جي تقريب جاري

تقريب ۾ شرڪت ڪندڙ ڪيترائي ماڻهو مارجي ويا ۽ زخمي ٿيا

زخمين ۽ شهيدن کي فوري طور تي الشفا اسپتال ۽ ويجهي ٻيا اسپتال منتقل ڪيو ويو

غزه (م ڊ) اسرائيلي فوج غزه شهر ۾ شادي جي تقريب تي حملو ڪيس جنهن ۾ 2 عورتن سميت گهٽ ۾ گهٽ 7 فلسطيني بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

صوبائي گهرو وزير پاران ايس ايس پي خيرپور کان واقعي جي فوري ۽ تفصيلي رپورٽ طلب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صوبائي گهرو وزير سنڌ ضياالحق لنجار سوشل ميڊيا تي وائرل بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

سنڌ صوبي ۾ وفاق جي اختيار هيٺ ايندڙ رستن جي انتهائي حالت خراب آهي: شرجيل ميمڻ

شاهراهه ڀٽو جي ڪلڻ سان شهرين کي وڏي سهولت ملي ۽ وقت جي بچت به ٿي رهي آهي

سنڌ حڪومت پنهنجي وسيلن سان صوبي ۾ رستن جي حالت بهتر بڻائي آهي ۽ ڪم جاري آهي

پوري پاڪستان ۾ سڀ کان وڏيڪ صحت جون سهولتون ڪراچي ۾ آهن، مريض مفت علاج ڪرائين ٿا

گلگت بلتستان ۾ چونڊ مهم دوران اليڪشن ڪميشن جي قانونن جي ڀڃڪڙي ڪئي وئي آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي سينيئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو آهي ته ريڊ لائن منصوبي تي ڏينهن رات ڪم جاري آهي ۽ يونيورسٽي روڊ جولاءِ بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: سينيئر صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ بي آر ٽي منصوبي جي دوري دوران ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

ڪراچي ۾ ايندڙ ڏينهن ۾ سخت گرمي ۽ گرمي جي لهر اچڻ جو امڪان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ ايندڙ ڏينهن ۾ سخت گرمي ۽ گرمي جي لهر بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

ملڪ ۾ سون هزارين رپيا سستو ٿي ويو

ڪراچي (م ڊ) ملڪ ۾ اڄ سون جي اگهه ۾ 12 هزار 489 رپين جي وڏي لاٿ رڪارڊ بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

ايران، آمريڪا جنگبندي ۾ پاڪستان جي ڪردار جي تعريف ڪن ٿا: چين

ايران خلاف آمريڪا ۽ اسرائيل جي جنگ بين الاقوامي قانون جي خلاف ورزي جو نتيجو آهي

چين ايران جي پنهنجي خودمختياري، علائقائي سالميت ۽ قومي سلامتي جي دفاع جي حق جي حمايت ڪري ٿو

خطي ۾ امن ۽ استحڪام قائم ڪرڻ لاءِ پنهنجون تعميري ڪوششون جاري رکندو

اسلام آباد (م ڊ) ايراني نيوز ايجنسي سان هڪ انٽرويو ۾ تهران ۾ چيني سفير ڪانگ پيئو چيو ته چين وچ اوڀر ۾ امن کي فروغ ڏيڻ ۽ ايران ۽ آمريڪا جي وچ ۾ عارضي جنگ بندي کي آسان بڻائڻ ۽ بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

آزاد ڪشمير: پابندي مڙهيل عوامي ايڪشن ڪميٽي جا 72 ڄڻا گرفتار، هٿيار ۽ شڪي دستاويز هٿ

آزاد جمون ڪشمير ۾ پابندي مڙهيل عوامي ايڪشن ڪميٽيءَ جي 72 ڄڻن کي گرفتار ڪيو ويو

گرفتار ٿيلن جي قبضي مان هٿيار، مواصلاتي ڊوائس ۽ شڪي دستاويز هٿ آيا آهن

امن خراب ڪرڻ جي ڪنهن به ڪوشش جي اجازت نه ڏني ويندي: پوليس ترجمان

مظفر آباد (م ڊ) آزاد جمون ڪشمير ۾ پابندي مڙهيل عوامي ايڪشن ڪميٽيءَ جي 72 ڄڻن کي گرفتار ڪيو ويو انسپيڪٽر جنرل (آءِ جي) پوليس جي بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

سنڌ حڪومت محمد اسحاق کهڙو کي صوبائي اليڪشن اٿارٽي جو ميمبر مقرر ڪري ڇڏيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ڪورنگي ايسوسيئيشن آف ٽريڊ اينڊ انڊسٽريز پاران صوبائي وزير ناصر شاهه کي شيلڊ ڏني پئي وڃي

ڀارت ۾ تبديلي جي لهر، ڪاڪروچ پارٽي جو مودي سرڪار خلاف ملڪ گير احتجاج جو سڏ

نئين دهلي(م ڊ) آن لائن تحريڪ بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

سنڌ حڪومت پاران ايندڙ مالي سال لاءِ اي ڊي پي ۾ نمايان گهٽتائي آڻڻ جي تياري شروع

ترقياتي بجيٽ گذريل سالن جي ڀيٽ ۾ 20 کان 40 سيڪڙو تائين گهٽ ٿيڻ جو امڪان

وفاق کان صوبن کي ملندڙ مالي حصي ۾ گهٽتائي سبب ترقياتي خرچن تي ضابطو آڻڻو پوندو: ذريعا

محدود وسيلن باوجود اهم منصوبا مڪمل ڪرڻ ۽ عوامي خدمتن جي فراهمي کي يقيني بڻايو ويندو: حڪومتي عملدار

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت ايندڙ مالي سال 2026-27ع لاءِ ساليانو ترقياتي پروگرام (اي ڊي پي) ۾ واڌ بدران نمايان بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

ملڪ ۾ غير معمولي گرمي، هيٽ ويو جي وارننگ، الرٽ جاري ڪري ڇڏيو

اسلام آباد (م ڊ) موسميات کاتي ملڪ ۾ سخت گرمي جي لهر جو خدشو ظاهر ڪندي 7 کان 12 جون دوران هيٽ ويو جي بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

ڄامشورو: ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي جو ڪوٽڙي جو دورو، متاثر خاندانن سان تعزيت، چيڪ تقسيم

ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي ڪوٽڙي شيو مندر درياءلال جو دورو، مندر انتظاميا ۽ معززن پاران آجيان

ڦر دوران قتل ٿيل پون ڪمار ۽ ٻين حادثن ۾ فوت ٿيلن جي وارثن سان ملاقات ڪئي

ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي پاران اقليتي برادري لاءِ تحفظ ۽ رليف جاري رکڻ جو اعلان

ڄامشورو (ڊ ر) وڏي وزير جي اقليتي معاملن بابت معاون خصوصي ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي جو ڪوٽڙي شيو مندر درياءلال جو بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

ڄامشورو: اقليتي معاملن بابت صوبائي صلاحڪار ڊاڪٽر شام سندر اڏواڻي مستحقين ۾ چيڪ ورهائي رهيو آهي

ڪنڊڪوٽ لڳ ارڙي وبائي صورت اختيار ڪري وئي، ٻه معصوم ٻار فوت، ڪيترائي ٻار مبتلا

ڳوٺ هيبت باجڪاڻي ۾ ٽي سالا الاهي بخش ۽ چار سالا سرهاڻا لاشاري ارڙي وگهي حياتي وڃائي

ٻارن کي موتمار بيمارين کان بچائڻ لاءِ ايندڙ ويڪسينن جي مناسب سنڀال نه ڪئي وڃي: رهواسي

جيڪڏهن ويڪسينن جي فراهمي، سنڀال ۽ استعمال بابت موثر نگراني ڪئي وڃي ها ته شايد ڪيترن ئي ٻارڙن جون حياتيون بچائي سگهجن ها

ڪنڊڪوٽ (ڊ ر) ڪنڊڪوٽ ۽ ڀرپاسي وارن علائقن ۾ ارڙي خطرناڪ وبائي شڪل اختيار ڪري ورتي آهي جتي روزاني جي بنياد تي معصوم ٻارڙا بيماري جو شڪار ٿي رهيا آهن ڪنڊڪوٽ ڳوٺ هيبت باجڪاڻي ۾ ارڙي سبب ٻه معصوم ٻارڙا بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ جناح اسپتال جي وارڊ ۾ اوچتو باهه، مريضن ۽ طبي عملي ۾ ڀاڄ

زهر خوراني وارڊ اندر هوا ڏيڻ واري مشين ۾ اوچتو باهه لڳڻ سبب خوف پکڙجي ويو

اسپتال انتظاميا فوري ڪارروائي ڪندي اڌ ڪلاڪ اندر باهه تي ضابطو آڻي ورتو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ واقع جناح اسپتال جي زهر خوراني وارڊ ۾ اوچتو باهه لڳي وئي جنهن سبب وارڊ ۾ موجود بقايا نمبر 41 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ الڳ الڳ واقعن سبب ناري سميت 3 ڄڻا فوت ٿي ويا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ الڳ الڳ واقعن ۾ بقايا نمبر 42 ڏسو صفحو 2

مبارڪپور ۾ سوشل ميڊيا تي ڪيمنٽس ڏيڻ تي تڪرار، نوجوان پاڪ ڪتاب کڻي معافي ورتي، وڏيرو گرفتار

ڳوٺ نظام الدين مستوئي ۾ بااثر وڏيرو مورڙ مستوئي سوشل ميڊيا تي ڪيمنٽس ڏيڻ تي نوجوان خادم مستوئي تي مچرجي پيو

نوجوان پاڪ ڪتاب کڻي ڳهرياتين سميت بااثر وڏيري کان معافي ورتي، عورتن پنهنجا پوٽيون لاهي وڏيرن جي پيرن ۾

پوليس ڳوٺ نظام الدين مستوئي جي بااثر وڏيري مورڙ مستوئي سميت ٽن ڄڻن کي گرفتار ڪري اٿجاڻل هٿ منتقل ڪري ڇڏيو

جيڪب آباد(ڊ ر) مبارڪپور ٿاڻي جي حد ڳوٺ نظام الدين مستوئي ۾ بااثر وڏيرو مورڙ مستوئي سوشل ميڊيا تي ڪيمنٽس ڏيڻ تي نوجوان خادم مستوئي تي مچرجي پيو بااثر وڏيري پنهنجي عدالت لڳائي بقايا نمبر 43 ڏسو صفحو 2

جيڪب آباد: فيس بڪ تي ڪمينٽ ڪندڙ نوجوان جي والده مقدم جي پيرن تي پوٽي رکي رهي آهي

خانپور مهر پوليس ڪارروائي، ناري تي تيزاب هاريندڙ جوابدار زخمي حالت ۾ گرفتار

پوليس جوابدار مياداد مهر کي نورباغ روڊ تي مبينا مقابلي دوران زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيو

خانپور مهر(ن ع) خانپور مهر ناري شرمان مهر مٿان مبينا تيزاب هاري زخمي ڪندڙ جوابدار مياداد مهر کي خانپور مهر پوليس بقايا نمبر 44 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ آغا خان اسڪول ڪارادر جون 100 ساله تقريبون شروع ٿي ويون

تعليم ۽ خواندگي واري وزير سردار علي شاهه خاص مهمان طور شرڪت ڪئي

اسماعيلي ڪميونٽي جون تعليم، صحت ۽ سماجي شعبن ۾ خدمتون قابل قدر آهن: خطاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آغا خان اسڪول بقايا نمبر 45 ڏسو صفحو 2

ڪوٽڙي ڪبير: حادثي ۾ فوت ٿي ويل جو لاش ۽ زخمي

بحريه ٽائون سان لاڳاپيل معاملي ۾ ماريشس ۾ موجود بئنڪ اڪائونٽس منجمد

۾ پرڏيهي اڪائونٽس منجمد ڪيا جن ۾ لڳ ڀڳ 45 لک آمريڪي ڊالر موجود هئا

بحريه ٽائون طرفان مبينا طور غيرقانوني حوالا ۽ هنڊي ذريعي رقمون ملڪ کان ٻاهر منتقل ڪيون

ڪراچي (بيورو رپورٽ) مني لانڊرنگ خلاف وڏي اڳڀرائي سامهون آئي آهي بحريه ٽائون سان لاڳاپيل معاملي ۾ ماريشس ۾ موجود بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

ايراني انقلابي گارڊز آبنائي هرمز ۾ آمريڪي ڪارگو جهاز کي قبضي ۾ وٺي ڇڏيو

آمريڪي فوج جي سرپرستي ۾ چار جهاز آبنائي هرمز مان گذرڻ جي ڪوشش ڪري رهيا هئا

آمريڪا طرفان هن دعويٰ تي اڃا تائين ڪو به سرڪاري جواب نه آيو آهي

اسلام آباد (م ڊ) ايراني ميڊيا دعويٰ ڪئي آهي ته ايراني انقلابي گارڊ ڪور آبنائي هرمز ۾ هڪ آمريڪي ڪارگو جهاز کي بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

مرڪز صوبن کان 17 سؤ ارب روپين جا فنڊ گهري رهيو آهي: راڻا ثناءالله

اميد آهي ته اسان پيپلز پارٽي سان ڪنهن نتيجي تي پهچنداسين

حڪومت ۽ پيپلز پارٽي جي ڳالهيون اڄ بدران سڀاڻي ٿيڻ جو امڪان آهي

اسلام آباد (م ڊ) وزيراعظم جي سياسي معاملن بابت صلاحڪار راڻا ثناءالله جو چوڻ آهي ته بجيٽ لاءِ هڪ اهڙي تي بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: فيڊريشن آف چيمبرس آف ڪامرس پاران معرڪ حق امن مارچ ڪيو پيو وڃي

گلگت بلتستان جي اليڪشن کي ڪنهن به طرح اليڪشن نه ٿو چئي سگهجي: اسد قيصر

پي ٽي آءِ خلاف سڀئي غير قانوني حربا استعمال ڪيا ويا

تحريڪ انصاف کان نشان کسيو ويو، پابنديون لڳايون ويون

مهانگائي ۽ بيروزگاري حڪومت جي ناڪام پاليسين جي ڪري آهي

اسلام آباد (م ڊ) پاڪستان تحريڪ انصاف (پي ٽي آءِ) جي اڳواڻ ۽ قومي اسيمبلي جي اڳوڻي اسپيڪر اسد قيصر چيو آهي ته گلگت بلتستان جي چونڊن کي ڪنهن به طرح سان چونڊون نه ٿو چئي بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

پ پ قيادت جي ويزن موجب سنڌ ۾ ترقياتي عمل وڌيڪ تيز ڪيو پيو وڃي: ناصر شاهه

شاهراهه ڀٽو سميت جاري ميگا منصوبن مان سمورن شهرين ۽ واپاري برادري کي فائدو ٿيندو

صنعتي علائقن لاءِ پاڻي جي فراهمي حڪومت جي ترجيحن ۾ شامل آهي: ڪاٽي اڳواڻن کي خطاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي مڪاني ادارن واري وزير سيد ناصر حسين شاهه ڪورنگي ايسوسيئيشن آف ٽريڊ اينڊ انڊسٽري (ڪاٽي) ۾ بزنس ڪميونٽي کي خطاب ڪندي چيو آهي ته چيئرمين بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

ڪراچي اين آءِ سي وي ڊي ۾ هوا ٿڌي ڪرڻ وارو نظام بند، مريض گرمي ۾ بيحال

اسپتال جي اسٽيپ ڊائون يونٽ ۾ گذريل ٽن ڏينهن کان هوا ٿڌي ڪرڻ وارو نظام بند پيو

ڪيٿي ليب مان منتقل ڪيل نازڪ مريض به هن صورتحال کان متاثر ٿيڻ لڳا آهن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) دل جي مريضن بابت قومي اداري اين آءِ سي وي ڊي جي اسٽيپ ڊائون يونٽ ۾ گذريل ٽن ڏينهن کان هوا ٿڌي ڪرڻ وارو نظام بند هجڻ سبب مريضن کي سخت گرمي ۽ گهٽ جو منهن بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

راولپنڊي: روڊ ڪناري تي سامان وڪڻندڙ عورتون وڻ جي ڇانو ۾ آرام ڪري رهيون آهن

راڌيڪيرو پرسان معصوم نينگر واهه ۾ ٻڏي فوت، گهر ۾ ڪهرام

فيض نهر واهه ۾ ياسين علي ڪوري پير ترڪڻ سبب ٻڏي ويو

مقامي ٽوبن ڪافي ڳولا بعد نينگر جو لاش ڳولي وارثن حوالي ڪيو

راڌيڪيرو(ن ع) راڌيڪيرو پرسان فيض نهر واهه ۾ معصوم نينگر ياسين علي ڪوري جو پير ترڪڻ سبب ٻڏي ويو جنهن جي وارثن تيز رفتار ڪوري لڙهندو ويو ڳولا ڪندا رهيا ڪافي ڪلاڪن کان پوءِ بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

خانپورمهر پرسان معصوم نينگر واٽر ڪورس ۾ ٻڏي فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳوٺ ٻير پٽ ۾ 4 ورهين جي ديدار علي ولد اڪبر ملڪ گهر پرسان ٻڏي ويو

وارثن نينگر کي ڪڍي فوري اسپتال منتقل ڪيو جتي ڊاڪٽر نوڪي جي تصديق ڪئي

خانپورمهر (ن ع) خانپور مهر لڳ ڳوٺ ٻير پٽ ۾ افسوسناڪ واقعو پيش آيو جتي 4 سالن جو معصوم ٻار ديدار علي ملڪ ولد بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

ڪوٽڙي محمد ڪبير ويجهو ويگو گاڏي جو موٽر سائيڪل کي ٽڪر سبب هڪ ڄڻو فوت، هڪ زخمي

نيشنل هاءِ وي تي اٽڪ پيٽرول پمپ وٽ پيش آيل حادثي ۾ ماسٽر شڪيل احمد پنهور ٿلهي تي فوت ٿي ويو

حادثي ۾ زخمي محمد حسن پنهور ۽ لاش کي گمس اسپتال منتقل ڪيو ويو، لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي

مهيني اندر سنگل روڊ ٿيڻ کان پوءِ هيٺئر تائين ڇهه ماڻهون اجل جو شڪار ٿي چڪا، رهواسين پاران نوٽيس جو مطالبو

ڪوٽڙي محمد ڪبير (ن ع) ڪوٽڙي ڪبير پرسان نيشنل هاءِ وي تي اٽڪ پيٽرول پمپ وٽ سکر کان ايندڙ تيز رفتار ڪاري رنگ جي ويگو گاڏي جو موٽر سائيڪل سوارن کي پويان زوردار ٽڪر بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

بجيٽ ۾ ملازمن جي پگهارن ۾ 10 کان 15 سيڪڙو وڌائڻ جي تجويز

وزيراعظم شهباز شريف ايندڙ مالي سال جي بجيٽ تي مشاورت ڪئي وئي

پي ايس ڊي پي، ٽيڪسن ۽ پگهارن توڙي پينشن ۾ واڌ جي مسئلن تي غور ويچار ڪيو ويو

سرڪاري ملازمن جي پگهارن ۾ واڌ جو فيصلو وزيراعظم شهباز شريف اتحادي سان مشاورت ڪانپوءِ ڪندو

اسلام آباد (م ڊ) وفاقي حڪومت مالي سال 2026-27 جي بجيٽ ۾ سرڪاري ملازمن جي پگهارن ۾ 10 کان 15 سيڪڙو واڌ جي تجويز ڏني آهي وزيراعظم شهباز شريف ايندڙ مالي سال جي بجيٽ تي مشاورت ڪئي آهي مشاورت جمعي جي ڏينهن وزيراعظم هائوس ۾ ٿيل اجلاس ۾ ڪئي وئي اهو هڪ غير رسمي اجلاس هو بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

ڪراچي واٽر اينڊ سيوريج ڪارپوريشن ۾ وڏي مالي بي ضابطگي ۽ مبينا ڪرپشن جو انڪشاف

اداري ۾ اهم عهدن تي مقرر آفيسرن کي انتهائي گريڊن ۽ پرڪشش پگهارون ادا ڪيون ويون

ڪيترن ئي آفيسرن کي ملڪ جي صدر ۽ وزيراعظم کان به ڪيترائي ڀيرا وڌيڪ مراعتون ڏنيون ويون

پيرول سيڪشن جون اهم دستاويز منظرعام تي اچڻ بعد عوامي ۽ سماجي حلقن ۾ ڳڻتي جي لهر ڇانئجي وئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي واٽر اينڊ سيوريج ڪارپوريشن ۾ وڏي مالي بي ضابطگي ۽ مبينا ڪرپشن جو اسڪينڊل سامهون آيو آهي جتي اهم عهدن تي مقرر آفيسرن کي انتهائي گريڊن ۽ پرڪشش پگهارون ڏيڻ جو انڪشاف ٿيو آهي هٿ ڪيل پيرول سيڪشن جي اپريل بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

صدر پاران سويڊن جي قومي ڏهاڙي جي موقعي تي ان جي حڪومت ۽ عوام کي مبارڪون پيش

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري سويڊن جي قومي بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

لاهور هاءِ ڪورٽ پرنسپل سيٽ لاءِ ترميمي روسٽر جاري

لاهور (اي پي پي) چيف جسٽس لاهور هاءِ ڪورٽ جسٽس عاليه نيلم جي منظوري بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

سيالڪوٽ: بجلي وارو وفاقي وزير خواجه آصف ترقياتي اسڪيم جو افتتاح ڪري رهيو آهي

ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ مبينا پوليس مقابلن بعد زخمين سميت 9 جوابدار گرفتار

پاڪستان بازار پوليس ۽ هٿياربند ۾ مبينا مقابلي دوران 3 زخمين سميت 4 جوابدار سوگهو ڪيا ويا

ملير شاهه لطيف ٽائون ۾ فائرنگ جي ڏي وٽ بعد عبدالمجيد نالي جوابدار زخمي حالت ۾ گرفتار

اسٽيل ٽائون، نيو ڪراچي، ايف بي ايريا ۽ ٻين علائقن ۾ فائرنگ جي ڏي وٽ بعد 4 ڌوهاري سوگها

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ مبينا پوليس مقابلن دوران زخمين سميت 9 جوابدار گرفتار ڪيا ويا، جڏهن ته ڪيترائي ساٿي جوابدار فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويا. ضلعي ويسٽ بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

بيرسٽر مرتضيٰ وهاب ڪراچي ۾ چين جي قونصل جنرل يانگ يونڊونگ سان الوداعي ملاقات

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ ايندڙ بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ "سنڌ جا رنگ" آرٽ نمائش شروع، نوجوان تمام گهڻو باصلاحيت آهن : سعديه جاويد

سنڌ حڪومت جي ثقافت ۽ سياحت کاتي پاران سمبارا آرٽ گيلري ۾ نمائش لڳائي وئي

اسان پنهنجي تهذيب ۽ ثقافت کي پنهنجي ايندڙ نسلن تائين پهچائي رهيا آهيون: صوبائي ترجمان

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي ثقافت ۽ سياحت کاتي پاران سمبارا آرٽ گيلري ۾ ايم پي اي پارلياماني سيڪريٽري بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

ڪراچي بي آر ٽي يلو لائن منصوبي ۾ 6 ارب رپين کان وڌيڪ ڪرپشن جو انڪشاف

منصوبي ۾ اربين رپين جي مبينا خرد برد ۽ ضابطن جي ڀڃڪڙين جو انڪشاف ڪيو ويو

چيف سيڪريٽري سخت نوٽيس وٺندي مڪمل انڪوائري جو حڪم جاري ڪري ڇڏيو آهي: ذريعا

سينيئر وزير شرجيل ميمڻ پاران سيڪريٽري ٽرانسپورٽ کي ذميوارن خلاف فوري ۽ سخت قانوني ڪارروائي جي هدايت

ڪراچي (بيورو رپورٽ) بي آر ٽي يلو لائن منصوبي ۾ 6 ارب رپين کان وڌيڪ جي مبينا مالي بيقاعدگين ۽ ڪرپشن جا سنسني خيز انڪشاف سامهون آيا آهن بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

تعليم وارو وزير استعيفيٰ ڏئي نه ته ملڪ گير احتجاج تحريڪ هلنداسين: اپيجيت ڏيپڪي

نئين دهلي(م ڊ) آن لائن تحريڪ بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

عثمان شاهه هڙي ويجهو نوجوان ڦاهو کائي زندگي جو ڏيئو اجهائي ڇڏيو

عثمان شاهه هڙي (ٽ ر) عثمان شاهه هڙي بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ريڊ لائين بي آر ٽي منصوبي تي عمل ڪيو پيو وڃي

ٽنڊو غلام علي ويجهو ٽرڪ ۽ موٽر سائيڪل ۾ ٽڪر، اڳوڻو ايم ايس فوت

حادثي جي نتيجي ۾ اڳوڻو ايم ايس ڊاڪٽر لڪمڻ ميگهواڙ سخت زخمي ٿي پيو

زخمي کي سرڪاري اسپتال پهچايو، نازڪ حالت ۾ حيدرآباد منتقل ڪرڻ دوران رستي ۾ دم ڏنو

ڊاڪٽر لڪمڻ ميگهواڙ فوت خبر سوجهب

ٽنڊوغلام علي(ن ع) ٽنڊو غلام علي شاخ وٽ ٽرڪ جو موٽر سائيڪل سوار کي ٽڪر، اڳوڻو ايم ايس بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

سنڌ جون سموريون سرڪاري پبلڪ لائبريريون رات 9 وڳي تائين کليل رهنديون

ثقافت کاتي پاران صوبي جي شاگردن، محققن ۽ ڪتاب دوستن لاءِ اهم ۽ تاريخي فيصلو ڪيو ويو

هاڻ پڙهندڙن کي رات دير تائين مطالعي، تحقيق ۽ علمي سرگرمين لاءِ سازگار ماحول ميسر ٿيندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت جي بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

هالا پراڻا ۾ ڪچي واري علائقي مان نوجوان جو مٽي ۾ گولي لڳل لاش هٿ، احتجاجي ڌرڻو، روڊ بلاڪ

عمران پٽ دادو ماڇي جو ديهه گهوڙاٽا ۾ واقع سنڌس زرعي زمين تان مٽي ۾ گولي لڳل لاش هٿ آيو

اطلاع تي پوليس پهچي لاش ڪڍائي اسپتال منتقل ڪيو، ضروري ڪارروائي بعد مڙهه وارثن حوالي ڪيو ويو

وارثن لاش وصول ڪرڻ بعد جوابدارن جي گرفتاري لاءِ قومي شاهراهه تي رکي ڌرڻو هڻي روڊ بلاڪ ڪري ڇڏيو، ٽريفڪ معطل

مري برادري جي ماڻهن سان دشمني جي ڏيتي ليتي جو تڪرار هلندڙ هو جنهن تان انهن نوجوان کي گولين هڻي قتل ڪري ڇڏيو آهي: مظاهرين

هالا (ٽ ر) هالا پراڻا ٿاڻي جي حد ڪچي واري علائقي مان 25 ورهين جي نوجوان جو مٽي ۾ گولي لڳل لاش هٿ، هالا پراڻا جي رهواسي عمران پٽ دادو ماڇي جو ديهه گهوڙاٽا ۾ واقع سنڌس زرعي زمين تان بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

عثمان شاهه هڙي: فوتي نوجوان جو لاش اسپتال ۾ رکيل آهي

ڪراچي ۾ اٽلي جي 80هين يوم جمهوريه جي موقعي تي شاندار تقريب منعقد

وڏي وزير گورنر، صوبائي وزيرن ۽ چيف سيڪريٽري سميت اهم شخصيتن شرڪت ڪئي

ٻنهي ملڪن وچ ۾ اقتصادي، تجارتي ۽ ڪاروباري شعبن ۾ تعاون جا وسيع موقعا موجود آهن: اڳواڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) اٽلي جي قونصل جنرل فيبريزيو بيلي جي ميزباني هيٺ پرل ڪانٽينينٽل هوٽل ڪراچي ۾ اٽلي جي 80هين يوم جمهوريه جي موقعي تي هڪ پروقار ۽ شاندار تقريب منعقد ڪئي وئي جنهن ۾ اعليٰ سرڪاري، سفارتي ۽ سماجي شخصيتن وڏي انگ ۾ شرڪت بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

روزاني عبرت

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب سول/ فيملي جج مورو
(روبرو جناب جميل مصطفيٰ انصاري)
گارڊين درخواست نمبر 37 سال 2026

خانزادو ولد مرحوم علي حسن ذات سولنگي رهندڙ ڳوٺ حاجي خان محمد احمداڻي ڪوسو تعلقو مورو ضلعو نوشهروفيروز...اپليڪينٽ .بخلاف .. (1) مسمات شاه خاتون بيواه علي حسن ذات سولنگي (2) جنرل پبلڪ ايٽ لارج..اپوننٽس (1) مسمات جنت خاتون ڌيء علي حسن تاريخ پيدائش 12-06-2013..مائنر

.نالي مٿئين اپوننٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿئين اپليڪينٽ گارڊين درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاه ٿو ڪجي ته 11-06-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا. توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج مورو

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/ فيملي جج اينڊ جي اير IIاسڪرنڊ
(روبرو جناب ارشاد علي خاصخيلي)
گارڊين درخواست نمبر 18 سال 2026

منصور احمد ولد غلام قادر ڪيريو رهندڙ ڳوٺ مجيد ڪيريو تعلقو سڪرنڊ ...اپليڪينٽ .بخلاف .. (1) مسمات سوهڻي بيواه غلام قادر ڪيريو (2) مسمات تاران (3) مسمات خوشبو (4) مسمات صبا (5) احسان علي (6) فيضان علي سڀ پٽ ڌيئرون غلام قادر ڪيريو (7) جنرل پبلڪ ايٽ لارج. اپوننٽس

.نالي مٿئين اپوننٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿئين اپليڪينٽ گارڊين درخواست داخل ڪئي آهي صغير نالي ڪرن جي گارڊين جي مقرري لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاه ٿو ڪجي ته 03-07-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا. توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/ فيملي جج اينڊ جي اير IIاسڪرنڊ

عام اطلاع

جيئن ته اسان جي آفيس ۾ نالي محمد حماد ولد محمد شفيق ذات قائمخاني درخواست ڏني آهي ته سندس والد نالي محمد شفيق ولد الله دين تاريخ 05-08-2015 تي فوت ٿي ويو آهي فوتي کي ديهه نمبر A-290 بلديٰ ڪالوني تعلقو ڪوٽ غلام محمد ۾ پلاٽ نمبر 261 گڏيل حصي موجب ايراضي 1215 اسڪوائر فوٽ رڪارڊ موجب آهي جنهن جو فوتي کاتو جائز وارثن ۾ بدلايو وڃي انهي سلسلي ۾ جلسي عام ڳوٺ ڪوٽ غلام محمد ديهه A-290 ۾ ڪري اتي بن شاهدن جا بيان قلم بند ڪيا ويا انهن هيٺين موجب فوتي جا جائز وارث ظاهر ڪيا آهن (1) حسن شفيق (2) محمد حماد (3) ربيٰه شفيق (4) شڪيلا شفيق هرخاص وعام کي اطلاع ٿو ڏجي ته مٿي ڄاڻايل فوتي جي وارثن توڙي زرعي زمين بابت جيڪڏهن ڪنهن به شخص کي ڪنهن به قسم جو اعتراض هجي ته انهي اشاعت جي ستن 07 ڏينهن اندر هيٺ صحيح ڪندڙ جي آفيس ۾ پنهنجي ثبوتن سميت پيش ٿي اعتراض داخل ڪري ٻي صورت ۾ مدو گذرڻ بعد فيصلو جائز وارثن جي حق ۾ قانون موجب ڪيو ويندو ۽ پوءِ ڪوبه اعتراض ٻڌڻ ۾ نه ايندو

مختيارڪار روينيو تعلقو ڪوٽ غلام محمد پرگري

عام اطلاع

هرعام وخاص کي آگاه ٿو ڪجي ته عرضدار نالي مسمات سيما (بيواه) شاڪر حسين رهندڙ گهر نمبر 120بلاڪ اي يونٽ نمبر 4 لطيف آباد حيدرآباد درخواست ڏني آهي ته سندس مڙس نالي شاڪر حسين ولد شوڪت حسين رهندڙ گهر نمبر 120بلاڪ اي يونٽ نمبر 4 لطيف آباد حيدرآباد جيڪو گورنمينٽ ڊگري ڪاليج لطيف آباد نمبر 11 ۾ جونئير ڪلارڪ هو جيڪو تاريخ 03-05-2026 تي وفات ڪري ويو آهي ۽ مرڻ وقت هيٺ ڏنل قانوني وارث ڇڏيا آهن (1) مسمات سيما (بيواه) (2) سامين (ڌي) (3) عشاء ترراضيه (ڌي) (4) اسنها (ڌي) (5) محمد فراز حسين (پٽ) فوتي اسلام مذهب سان تعلق رکندڙ هو اگر ان وارثن کان علاوه ڪو بيو فوتي جو جائز وارث هجڻ جي دعويٰ ڪري ٿو يا وارثي سرٽيفڪيٽ تي ڪنهن به قسم جو اعتراض آهي ته هن اشاعت جي 07 ڏينهن اندر اسان جي آفيس واقع پراڻو بلال پيلس يونٽ نمبر 7 لطيف آباد حيدرآباد وٽ روبرو حاضر ٿي پنهنجو اعتراض ثبوتن سميت داخل ڪري ٻي صورت ۾ معياد گذرڻ کانپوءِ ڪو به اعتراض قابل قبول نه هوندو ۽ وارثي سرٽيفڪيٽ جاري ڪيو ويندو

مختيارڪار تعلقو لطيف آباد

بقايا 1 | رواتو

لبناني آرمي چيف فيلڊ مارشل عاصم منير جي دعوت تي پاڪستان جو دورو ڪري رهيو آهي رائٽرز نيوز ايجنسي موجب، هي دورو اهڙي وقت ۾ ٿي رهيو آهي جڏهن پاڪستان وچ اوڀر ۾ جاري ٽڪراءَ خاص طور تي آمريڪا ۽ اسرائيل جي ايران سان ٽڪراءَ جي تناظر ۾ سفارتي ۽ ثالثي جي ڪوشش کي اڳتي وڌائڻ جي ڪوشش...

حملا علائقائي ۽ بين الاقوامي سلامتي لاءِ خطرو آهن ۽ ايران جي مسلسل حملن جو مطلب وڏيڪ چڪتاءُ آهي پرڏيهي وزارت جي مطابق ايراني حملا امن بحال ڪرڻ جي بين الاقوامي ڪوششن کي ڪمزور ڪري رهيا آهن ۽ ڪويت ۽ بحرين پاران سيڪيورٽي ۽ استحڪام جي حفاظت لاءِ ڪنيل سڀني قدمن جي مڪمل حمايت ڪن ٿا. بحرين ايران جي حملي جي مذمت ڪري ٿو غير منصفانہ حملن کي فوري طور تي...

بقايا 9 | امڪان

ڏينهن ۾ سخت گرمي ۽ گرمي جي لهر اچڻ جو امڪان ظاهر ڪيو ويو آهي جنهن سبب شهرين کي خاص احتياط ڪرڻ جي اپيل ڪئي وئي آهي. محڪمہ موسميات موجب گرمي پد ۾ تيز واڌ ٿي سگهي ٿي جنهن سان گرمي لڳڻ جو خطرو وڌي سگهي ٿو. شهرين کي گذارش آهي ته غير ضروري طور باهر نڪرڻ کان پاسو ڪن...

لاءِ لائبريرين جو ڪردار انتهائي اهم آهي ۽ سنڌ حڪومت نوجوانن کي بهتر تعليمي ماحول فراهم ڪرڻ لاءِ عملي قدم کڻي رهي آهي ان سلسلي ۾ ڊائريڪٽر جنرل پبلڪ لائبريريز هدايت الله راڄڙ سمورن لائبريرين کي نئون وقت فوري طور لاڳو ڪرڻ جا حڪم جاري ڪري ڇڏيا آهن

بقايا 16 | روڊ بلاڪ

ڪميونٽي کي اپيل ڪئي ته ايس آر بي ۽ بين معاملن بابت پنهنجون تجويزون حڪومت تائين پهچائين هن چيو ته وفاقي حڪومت سان لاڳاپيل مسئلا به شيئر ڪيا وڃن ته جيئن اهي صدر آصف علي زرداري آڏو رکيا وڃن وزير بلديات چيو ته ڪراچي کي پاڪستان جو معاشي حب چيو وڃي ٿو...

فراهم ڪري سگهجي. شرجيل انعام ميمڻ چيو ته پوري پاڪستان ۾ سڀ کان وڏيڪ صحت جون سهولتون ڪراچي ۾ موجود آهن ۽ سڄي ملڪ مان مريض هتي اچي مفت علاج ڪرائي رهيا آهن هن گمبٽ جي گمس اسپتال جو به ذڪر ڪيو...

شروع ڪئي وئي آهي. عوام جي جان ۽ مال جي تحفظ لاءِ ضروري قانوني اپاءَ ورتا پيا وڃن ٻئي پاسي آزاد ڪشمير ۾ پابندي مڙهيل تنظيم جي 9 جون تي هڙتال واري سڏ تي زندگيءَ جو ڪاروهنوار معطل ٿيو آهي...

ڏائين وڃي سگهي ٿو موسميات کاتي شهرين کي اپيل ڪئي آهي ته هو صبح 10 وڳي کان شام 4 وڳي تائين غير ضروري طور تي باهر نڪرڻ کان پاسو ڪن

بقايا 39 | چيڪ تقسيم

...

آهي ته 7 کان 12 جون تائين سنڌ ۽ بلوچستان جي ڪجهه ضلعن ۾ گرمي پد 48 کان 51 ڊگري سينٽي گريڊ تائين پهچي سگهي ٿو جڏهن ته پنجاب جي ڪيترن ئي ضلعن ۾ به گرمي پد 44 کان 48 ڊگري سينٽي گريڊ تائين وڃڻ جو امڪان آهي موسميات کاتي موجب، خيبرپختونخواهہ جي ميداني علائقن ۾ گرمي پد 41 کان 46 ڊگري سينٽي گريڊ

آهي هن چيو ته سنڌ ۾ اسماعيلي ڪميونٽي جي خدمتن جي تاريخ هڪ هزار سالن تي مشتمل آهي ۽ تعليم صحت توڙي سماجي ترقي جي شعبن ۾ سندن خدمتون انتهائي قابل قدر آهن هن چيو ته ڪراچي جي تاريخ ۽ ترقي کي سمجهڻ لاءِ انهن قردن ۽ برادرين جي خدمتن کي مڃتا ڏيڻ ضروري آهي، جن هن شهر جي اڏاوت ۽ ترقي ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو آهي

هٿيار مواصلاتي ڊوائس ۽ شڪي دستاويز هٿ آيا آهن ترجمان جو چوڻ آهي ته پابندي مڙهيل تنظيم جا ڪجهه عنصر عوامي مسئلن جي نالي تي امن امان خراب ڪري رهيا آهن، امن خراب ڪرڻ جي ڪنهن به ڪوشش جي اجازت نه ڏني ويندي ترجمان موجب، قانون هٿ ۾ کڻندڙن خلاف سخت ڪارروائي ڪئي ويندي، گرفتار جوابدارن خلاف قانوني ڪارروائي

ڊيفينس هائوسنگ اٿارٽي - ڪراچي

سيڪيورٽي اسٽاف جي ضرورت

ڊي ايڇ اي ڪراچي ۾ هيٺ ڏنل آسامين لاءِ هٿياربند فوج جي رٽائرڊ ۽ سويلين ماڻهن (جن جو ڪردار "مثالي" ۽ ميڊيڪل ڪيٽيگري AYE هجي) کان درخواستون گهربل آهن.

آسامي ۽ جو نالو	تجربو	عمر	تعليمي قابليت
سيڪيورٽي گارڊ (ريٽائرڊ هٿياربند فوج)	(1) اڳوڻا هٿياربند فوج جا فوجي (آرمي، پي اين، پي اي ايف). (2) اڳوڻا سول هٿياربند فوج جا فوجي (ايف سي، رينجرز، پي سي جي، ڊي ايس ايف). (3) اڳوڻا ASF / ANF جا فوجي. (4) اڳوڻا پاڪ پوليس سروس جا اهلڪار. (5) اڳوڻا DHA جا سيڪيورٽي گارڊ (55 سالن جي عمر تائين).	40 سال تائين	ميٽرڪ يا ان کان مٿي
سيڪيورٽي گارڊ (سويلين ڪيٽيگري)	(1) ڪنهن به تنظيم ۾ سيڪيورٽي گارڊ جي طور تي گهٽ ۾ گهٽ 2 سالن جو تجربو (2) جسماني طور تي فٽ ۽ فعال. (3) گهٽ ۾ گهٽ قد 5 فٽ 6 انچ.	30 سال تائين	ميٽرڪ يا ان کان مٿي

- درخواست فارم DHA جي ويب سائيٽ www.dhakarachi.org تان ڊائون لوڊ ڪري سگهجي ٿو. مقرر فارم کان سواءِ ڪا به درخواست قبول نه ڪئي ويندي.
- مڪمل طور تي ڀريل درخواست فارم، CNIC، CV ۽ لاڳاپيل دستاويز (تعليم ۽ تجربو) جون تصديق ٿيل ڪاپيون، ڊوميسائل/پي آر سي ۽ ٻه عدد پاسپورٽ سائيز تصويرن سان گڏ هيٺ ڏنل پتي تي 16 جون 2026 تائين ڊاڪ جي ذريعي موڪليون وڃن:-
- مراعات: مفت کاڌو ۽ مفت سنگل رهائش.

ايڊيشنل ڊائريڪٽر HR برانچ
پاڪستان ڊيفينس آفيسرز هائوسنگ اٿارٽي
B/2، ايسٽ اسٽريٽ، فيز-1، DHA ڪراچي، 75500
www.dhakarachi.org
ٽيليفون: (111-589-589-) Telephone: 2158

اميدوارن کي خبردار ڪيو ٿو وڃي ته هو هيٺ ڏنل پتي کان سواءِ ڪنهن ٻئي ذريعي کان ذاتي معلومات جي درخواستن تي غور نه ڪن:- ٽيليفون: 021-99266884

سنڌي ايڊيشن
انچارج :مجيب ناريجو
IBRAT SANSAR
عبرت سنسار
Ibratsansar@yahoo.com
آچر 07 جون 2026ع

هرمز کان لبنان تائين: شدت اختيار ڪندڙ وچ اوڀر جو بحران

فريد احمد

جيڪو ايراني حدن جي ويجهو اچي رهيو هو. ايران جو موقف هو ته اهو قدم آمريڪي فوجن پاران ايراني ڪاروباري جهازن ۽ قشم پيٽ تي آمريڪي حملن جي پلاند ۾ کنيو ويو آهي. پر آمريڪي سينٽ ڪام ان ايراني دعوي کي رد ڪندي چيو ته سمنڊ ۾ موجود سمورا آمريڪي اثاثا ۽ اهلڪار محفوظ آهن ۽ سنڌن سامونڊي ڪارروايون بنا ڪنهن رنڊڪ جي جاري آهن.

ان دوران ايران آمريڪا چڪتاڻ لاءِ لبنان جي صورتحال ٻرندڙ تي تيل هارڻ وارو ڪم ڪرڻ کي ويجهو ٿيندي ۽ مهذب دنيا کي ڏڪائيندي رهي. جتي اڄڪلهه سڀ کان وڌيڪ خونريز شڪل لبنان جي محاذ اختيار ڪئي آهي. اسرائيلي فوج ڏکڻ لبنان جي دفاعي حڪمت عمليءَ جي لحاظ

وقت هو جڏهن اڪثر ماڻهو ايران بابت مغالطي انداز ۾ سوچڻ لڳا ته ايران ڪهڙي ڳجهي ڊيل ڪري اسرائيل کي بي لغام ڇڏيو آهي. نيٺ ايران پاران قدس فورس جي ڪمانڊر اسماعيل قاني سخت چتاءُ ڏنو ته جيڪڏهن لبنان تي اسرائيلي حملا بند نه ٿيا ته مزاحمتي محور باب المندب جي بحري ٽرئفڪ سان اهوئي ڪجهه ڪندو جيڪو هن وقت هرمز ۾ ٿي رهيو آهي.

ان دوران هڪ واقعو ٿيو جنهن بعد آمريڪي صدر ٽرمپ ۽ اسرائيلي وزير اعظم نيتن ياهو ۾ نهايت سخت ڳالهه ٻولهه ٿي. جنهن ۾ ٽرمپ طرفان نيتن ياهو کي گاريون ڏيڻ جون خبرون پڻ آيون آهن. ان کان اڳ آمريڪي 'سي آءِ اي' جي اڳوڻي سربراهه ليري جانسن پنهنجي پوڊ ڪاسٽ ۾ دعوي ڪئي ته ايران آمريڪا سان جاري ڳالهيون معطل ڪري ڇڏيون آهن ۽ هيل تائين ڳالهين جي بحاليءَ بابت ڪو نئون اعلان ناهي ڪيو ڇاڪاڻ ته ايران ايٽمي عدم ڦهلاءَ واري معاهدي (NPT) مان نڪرڻ تي غور ڪري رهيو آهي. هن اها به دعوي ڪئي ته "اسحاق ڊار واشنگٽن ۾ پنهنجي تازي ملاقات دوران

ريت نشانو بڻائي سگهن. ان خط ۾ پارليامينٽ ميمبرن 'رمضان جنگ' جي سمورن شهيدن جي رت جو پلاند وٺڻ کي پنهنجو ديني ۽ قومي فرض قرار ڏنو ۽ دشمن کي چتاءُ ڏنو ته 'اک جي بدلي سر' لاٿو ويندو.

ان پوري فوجي چڪتاڻ جي باوجود سفارتڪاريءَ جي شطرنج جا مهرا پڻ مسلسل حرڪت ۾ رهيا. جتي آمريڪي صدر ڊونالڊ ٽرمپ 'ٽروٿ سوشل' تي دعوي ڪئي ته ايران سان ڳالهيون

مهانگائي، بيروزگاري ۽ غربت عام ماڻهو جي زندگيءَ کي ان حد تائين پهچائي ڇڏيو آهي جو ٻن ويلن جي ماني، ٻارن جي تعليم ۽ علاج جهڙيون بنيادي ضرورتون هاڻي حق نه، پر هڪ لڳاتار ۽ ٿڪائيندڙ عذاب بڻجي چڪيون آهن. حڪومت طرفان معاشي استحڪام ۽ بهتريءَ جون وڏيون دعوائون ڪيون وڃن ٿيون. پر بازارن جي ويرانين، ڳرن يوٽيلٽي بلن جي عذابن ۽ تيل جي اگهن ۾ واڌ هڪ بلڪل مختلف ۽ وڌيڪ خوفناڪ حقيقت سامهون آڻي ڇڏي آهي. سرڪاري ڪاغذن ۾ لکيل "سڀ ٺيڪ آهي" وارو راڳ عام ماڻهوءَ جي خالي رڌڻي تائين پهچندي ئي پساهه پورا ڪري، زميني حقيقتن جي اڳيان هڪ مذاق بڻجي وڃي ٿو. هاڻي جڏهن حڪومت 10 جون تي نئين وفاقي بجيٽ پيش ڪرڻ واري آهي. ته سوال اهو

توانائيءَ جو شعبو ته هن سڄي معيشت لاءِ مالي "بلڪ هول" بڻجي چڪو آهي. جتي نجي بجلي گهرن (IPPs) سان ڪيل بدنامِ زمانا ۽ ڊگهي مدي وارن معاهدن جي نتيجي ۾، بجلي پيدا ڪرڻ کان سواءِ به اربين رپيا ادا ڪرڻ واري شرط (Capacity Payments) سبب گردشي قرض 2.6 ڪرب رپين کان به وڌي چڪو آهي. هي جوئا جو اهو سٽاءُ آهي. جيڪو ملڪي خزاني کي ڳڙڪائي رهيو آهي ۽ ان جو سڄو ڪچاڙو غريب عوام مٿان ڪيرايو وڃي ٿو جنهن لاءِ بجليءَ جا اگهه هاڻي ڦرلٽ جو نمونو بڻجي چڪا آهن. بجليءَ سان گڏ پيٽرول جون قيمتون به ملڪ ۾ مهانگائيءَ جي پوري نظام کي روز نئين باهه ڏئي

10 جُون جي وفاقي بجيٽ: انگن اکرن جي جادوگري چڙهندي پوندي!

فريد احمد

آهي ته ڇا هيءَ بجيٽ به هميشه وانگر رڳو هڪ مالي جادوگري هوندي يا سچ پچ عام ماڻهوءَ جي گهُٽيل ساهه کي بحال ڪندي؟ معيشت جي نالي تي جاري هن تماشي جو سڀ کان وڏو مظهر اهو آهي ته ملڪ کي بين الاقوامي مالياتي اداري (IMF) جي "ايڪسٽينڊڊ فنڊ فيسليٽي" (EFF) ۽ "ريزيليئنس اينڊ سسٽين ايبلٽي فيسليٽي" (RSF) جهڙن سخت ۽ عوام دشمن پروگرامن جي ڪڙي سهاري سان هلڻ تي مجبور ڪيو ويو آهي. عالمي ادارن مطابق معيشت ۾ "محدود بحالي" جا آثار آهن، پر مهانگائي، توانائي جا ڳرا خرچ ۽ قرض جي جڪڙ جهڙا مامرا اڃا تائين بنيادي چئلينج بڻيل آهن. سرڪاري طور مهانگائيءَ جي شرح پلي 7 سيڪڙو جي لڳ ڀڳ ٻڌائي عوام کي دلاسا ڏنا وڃن ۽ معاشي واڌ جي رفتار 3 کان 4 سيڪڙو

رهيون آهن. سال جي شروعات ۾ پيٽرول جي جيڪا قيمت 253 رپيا في ليٽر هئي، اها ڪجهه ئي هفتن ۾ وڌي 258 رپين تائين پهچي وئي ۽ پوءِ وارن مهينن ۾ عالمي مارڪيٽ جي لاهن چاڙهن ۽ علائقائي چڪتاڻ جو بهانو بڻائي اهي قيمتون 300 کان وڌائي 400 رپين کان مٿي ڪيون ويون ۽ هاڻي 377 رپيا في ليٽر جي وچ ۾ رکيون ويون آهن. ظاهري طور ڪجهه رپين جو هي اضافو ننڍو لڳي ٿو پر ملڪ ۾ جتي ٽرانسپورٽ ۽ سپلاءِ چين مڪمل طور تي تيل سان جڙيل آهي، اتي پيٽرول جو هڪ رپيو وڌڻ سان سائي ڀاڄي، دال، اٽو ۽ دوائن سميت زندگيءَ جي هر ضرورت واري شيءِ

شروعات غريب جي کيسي بدران اشرافيه جي عياشين کان ٿيڻ گهرجي
2. اڻ سڌين ٽيڪسن ۾ گهٽتائي آڻي عام ماڻهوءَ کي ريليف ڏنو وڃي. کاڌ خوراڪ سان لاڳاپيل عام واهپي

وارين شين، اٽي، دالين، گيهه ۽ دوائن تان سيلز ٽيڪس مڪمل ختم ڪئي وڃي، ته جيئن مهانگائيءَ جي ماريل عوام کي فوري طور راحت ملي.
3. بجلي ۽ آءِ پي پيز (IPPs) جو معاملي ۾ توانائي سڌارا آندا وڃن.

فڪسڊ ٽيڪس آسان اسڪيم: معيشت کي دستاويزي بڻائڻ جي ڪوشش يا ماضي جي ناڪامين جو تسلسل؟

ملڪ ۾ ٽيڪس دائري کي وڌائڻ ۽ ريزڪي شعبي کي باقاعده نظام جو حصو بڻائڻ لاءِ حڪومت هڪ نئين پاليسي 'فڪسڊ ٽيڪس آسان اسڪيم' متعارف ڪرائي آهي. هن اسڪيم تحت اهي ننڍا دڪاندار جن جو ساليانو وڪرو 20 ڪروڙ رپين يا ان کان گهٽ آهي، انهن تي هاڻي صرف هڪ سيڪڙو فڪسڊ ٽيڪس لاڳو ڪئي ويندي. ناڻي واري وزارت جي دعوي آهي ته اهو قدم واپاري تنظيمن سان ڊگهي صلاح مشوري کان پوءِ کنيو ويو آهي. جنهن جو بنيادي مقصد ٽيڪس جي منجهائيندڙ نظام کي آسان بڻائي لکين غير رجسٽرڊ واپارين کي ملڪي معيشت جي دائري ۾ آڻڻ آهي.

ان ڏس ۾ دڪاندارن لاءِ هڪ سادو فارم متعارف ڪرايو پيو وڃي، جنهن ۾ اهي پنهنجي سالياني آمدني يا وڪري جا تفصيل شامل

ڪندا ۽ ان مطابق هڪ سيڪڙو ٽيڪس ادا ڪندا. اسڪيم ۾ واپارين جي سهولت لاءِ اها شق به رکي وئي آهي ته هو پنهنجي بجلي يا فون بلن تي اڳ ۾ ڪٽيل ود هولڊنگ ٽيڪس کي هن فڪسڊ ٽيڪس سان ايڊجسٽ ڪري سگهن. پر جيڪڏهن هي ايڊجسٽمينٽ

اسٽاف لاءِ مانيٽرنگ ۽ انسپيڪشن جو عمل آسان ٿي سگهي.

ٻئي طرف، هن اسڪيم کان ٻاهر رهندڙن لاءِ ڏنڊ مڙهڻ جو هڪ سخت نظام به تيار ڪيو ويو آهي. جيڪڏهن ڪو دڪاندار نه هن اسڪيم کي اختيار ڪري ٿو ۽ نه ئي باقاعده ٽيڪس نظام جو حصو بڻجي ٿو ته ان تي پهرين مهيني 10 هزار، ٻئي مهيني 25 هزار ۽ ٽئين مهيني 50 هزار رپين تائين ڏنڊ لڳي سگهي ٿو.

ايف بي آر جي انگن اکرن موجب ملڪ ۾ هن وقت لڳ ڀڳ 44 لک دڪاندار موجود آهن، جن مان 35 لک ننڍا ريٽيلر اڃا تائين ٽيڪس دائري کان مڪمل ٻاهر آهن. حڪومت جو ٽارگيٽ به اهو ئي وڏو غير دستاويزي طبقو آهي. جڏهن ته وڏا برانڊز ۽ شاپنگ مال اڳ ئي ٽيڪس دائري ۾ شامل آهن.

پر معاشي ماهر ۽ واپاري نمائندا هن اسڪيم جي ڪاميابيءَ تي اڳ ئي سنجيده سوال اٿاري رهيا آهن. واپاري تنظيمن جو چوڻ آهي ته ود هولڊنگ ٽيڪس جي ايڊجسٽمينٽ جو طريقو اڃا تائين غير واضح آهي، جنهن سبب دڪاندارن تي اضافي مالي بارپوڻ جو خدشو موجود آهي.

فڪسڊ ٽيڪس اسڪيم: معيشت دستاويزي بڻائڻ جي ڪوشش يا ناڪامين جو تسلسل؟

ف ـ ا

حڪومت جي ان قدم تي تنقيد ڪندڙن جو اهو به چوڻ آهي ته پاڪستان ۾ اڳ به ڪيترائي ڀيرا 'واپاري دوست اسڪيم' ۽ POS نظام جهڙيون پاليسيون متعارف ڪرايون ويون، پر اهي عملي طور ناڪام ٿي ويون. ريزڪي شعبو اڃا به وڏي حد تائين غير دستاويزي معيشت جو حصو آهي. جتي ٽيڪس قانونن کي مڪمل طور لاڳو ڪرڻ هميشه هڪ وڏو چئلينج رهيو آهي.

ماهرن مطابق اصل مسئلو صرف ٽيڪس جي شرح نه پر اعتماد جي کوٽ

پاڪستان جي ريزڪي شعبي کي هڪ پائيدار ٽيڪس نظام ۾ آڻڻ ۾ ڪامياب ٿي سگهندي— ان جو حتمي فيصلو ايندڙ مهينن ۽ ان جي زميني نتيجن سان ئي ٿيندو.

سيهڙ ۾ راڻڪ جي صحافي ڊاڪٽر صفدر راجپوت جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ احتجاج

صحافي فدا جوڻيجو، نثار علي سرگاڻي ۽ ٻين اسٽيشن سيهڙ روڊ تائين ريلي ڪڍي نعريبازي

صحافي صفدر راجپوت جي بيدرديءَ سان قتل ڪيو ويو پر جوابدار اڃا تائين گرفتار ناهن ٿيا: مظاهرين

سيهڙ: راڻڪ جي صحافي ڊاڪٽر صفدر راجپوت جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ احتجاجي مظاهرو ڪيو پيو وڃي

سيهڙ ۾ پبلڪ لائبريري شاگردن لاءِ بند هجڻ خلاف احتجاجي مظاهرو

شاگردن ۽ سول سوسائٽي 35 ڏينهن بعد احتجاجي مظاهرو جاري رکيو

فريدآباد لڳ ڳوٺ گهاڙي جاگير ۾ مال چاريندڙ پورهيت گرمي جي سٽ نه سهندي فوت

فريدآباد(ن ع) فريدآباد لڳ ڳوٺ گهاڙي جاگير ۾ مال چاريندي پورهيت گرمي جي سٽ نه سهندي فوت ٿي ويو.

مرڪزي امام بارگاهه شريڪته الحسين اوڏيرولال اسٽيشن ۾ محرم الحرام بابت گڏجاڻي

حيدرآباد ۾ پاور هائوسز جي رٽائرڊ ملازمن پاران پينشن ۾ واڌ لاءِ احتجاجي مظاهرو

آمريڪا ۾ جسقم جو سعيد ميمڻ جي بازيابي، عورتن جي قتل ۽ مذهبي انتهاپسندي خلاف احتجاج

احتجاجي مظاهري ۾ صحافين، اديبن ۽ سياسي ڪارڪنن جي شرڪت

جسقم اڳواڻ حبيب پنهور پاران سنڌ ۾ سياسي، سماجي ۽ مذهبي حالتن تي سخت تنقيد

شاعر حسن مجتبيٰ جو ڪاروڪاري جي واقعن ۽ عورتن جي قتل عام خلاف مؤثر پاليسي جو مطالبو

دڙي لڳ وحشي مڙس هٿان نوجوان زال ڪهاڙيون هڻي قتل،جوابدار ٿاڻي تي پيش،ڪيس داخل نه ٿيو

ڳوٺ اميد چانڊيو ۾ مڙس الطاف چانڊيو ڪهاڙين جا وار ڪري نوجوان زال 26 سالن جي زهره کي بيدرديءَ سان قتل ڪري ڇڏيو

بنون پوليس لاش پنهنجي تحويل ۾ وٺي رورل هيلٿ سينٽر دڙو مان ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪري ڇڏيو

جوابدار الطاف چانڊيو قتل ڪرڻ بعد فرار ٿي ويو،ڪجهه دير بعد جوابدار بنون ٿاڻي تي پهچي گرفتاري پيش ڪري ڇڏي

واقعو گهرو تڪرار ٿي سگهي ٿو،يا ڪارنهن الزام هيٺ پيش آيو هجي،ان بابت گرفتار جوابدار کان وڌيڪ جاچ ڪري رهيا آهيون:پوليس

دڙو: وحشي مڙس هٿان بيدردي سان قتل ڪيل عورت جو لاش

گمبٽ لڳ رڪشا ڪلٽي ٿيڻ سبب هڪ عورت فوت،مرد زخمي

حيدرآباد: آل گلاس بينگل مزدورن پاران چوڙي فيڪٽرين جي تالا بندي خلاف احتجاجي مظاهرو ڪندي

چوڙي فيڪٽري مزدورن پاران حق نه ملڻ ۽ فيڪٽرين جي بندش خلاف احتجاج

حيدرآباد پريس ڪلب سامهون احتجاجي مظاهرو ڪري نعري بازي ڪئي وئي

تالابندي ڪري هزارين مزدورن کي فاقاڪشي ۾ مبتلا ڪيو ويو آهي:عمران سعيد

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم – سعودي عرب ۾ 2 ريال
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پبلشر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

آچر 07 جُون 2026ع

فڪس ٽيڪس اسڪيم: اهم قدم يا نئون تجربو!

حڪومت پاران ننڍن دڪاندارن لاءِ فڪس ٽيڪس اسڪيم متعارف ڪرائڻ جو اعلان ملڪ جي معاشي ۽ ٽيڪس ڍانچي ۾ هڪ اهم تبديلي طور ڏٺو پيو وڃي. پاڪستان جهڙي ملڪ ۾، جتي سالن کان ٽيڪس وصولين جو دائرو محدود رهيو آهي ۽ بار بار ساڳين طبقن تي ٽيڪس جو وزن وڌندو رهيو آهي، اتي لکين ننڍن واپارين کي ٽيڪس نيٽ ۾ شامل ڪرڻ جي ڪوشش يقيناً وڏي اهميت رکي ٿي. پر سوال اهو آهي ته ڇا اهو قدم حقيقت ۾ معيشت کي دستاويزي بڻائيندو يا وري اڳين تجربن وانگر محدود نتيجا ڏيندو؟ پاڪستان جي معاشي مسئلن ۾ هڪ وڏو مسئلو ٽيڪس جو غير متوازن نظام رهيو آهي. ملڪ جي آبادي ڪروڙن ۾ آهي، ڪاروبار جا هزارين مرڪز آهن پر ٽيڪس ڏيندڙن جو تعداد محدود آهي. نتيجي طور حڪومت بار بار پگهاردار طبقي، صنعتن ۽ اڳ ۾ رجسٽرڊ ڪاروبارن تي وڌيڪ بار وجهندي رهي آهي. اهڙي صورتحال ۾ جيڪڏهن 30 کان 40 لک ننڍن دڪاندارن کي نظام جو حصو بڻايو وڃي ٿو ته اهو نه صرف سرڪاري آمدني ۾ اضافو آڻي سگهي ٿو پر معيشت کي وڌيڪ شفاف به بڻائي سگهي ٿو.

هن اسڪيم جو هڪ اهم پاسو ان جي سادگي آهي. حڪومت جو چوڻ آهي ته جن دڪاندارن جو سالياني ٽرن اوور 20 ڪروڙ روپين تائين هوندو، اهي هن نظام ۾ اچي سگهندا. واپارين کي اختيار به ڏنو ويو آهي ته هو پراڻي ٽيڪس نظام ۾ رهڻ چاهين ته رهي سگهن ٿا. اهو لچڪدار رويو ڪاروباري برادريءَ لاءِ حوصلا افزائي جو سبب بڻجي سگهي ٿو ڇاڪاڻ ته پاڪستان ۾ پيچيده قانون ۽ ڏکيا ٽيڪس طريقا هميشه واپارين لاءِ پريشانيءَ جو سبب بڻجندا آهن. حڪومت پاران دڪاندارن کي سچائيءَ واري پليٽ، ڪيو آر ڪوڊ سسٽم ۽ عام آڊٽ کان ڇوٽ جهڙيون سهولتون ڏيڻ جو اعلان به قابل غور آهي. پاڪستان ۾ واپارين جي وڏي شڪايت رهي آهي ته ٽيڪس اختيارين جي بيجا مداخلت ۽ غير ضروري آڊٽ ڪاروبار تي منفي اثر وجهن ٿا. جيڪڏهن ڪيو آر ڪوڊ ذريعي انسپيڪٽرن جي داخلا ۽ چيڪنگ جو نظام شفاف بڻجي ٿو ته اهو ڪرپشن، هراساني ۽ اختيارن جي غلط استعمال کي گهٽائي سگهي ٿو پر ان سان گڏ ڪجهه سنجيده سوال به موجود آهن. ڇا 20 ڪروڙ روپين تائين ٽرن اوور رکندڙ ڪاروبار واقعي ننڍا دڪاندار آهن؟ ڇا فڪس ٽيڪس نظام مختلف نوعيت جي ڪاروبارن لاءِ منصفاڻو ثابت ٿيندو؟ مثال طور هڪ ئي ٽرن اوور رکندڙ به مختلف ڪاروبار منافعو مختلف ڪمائي سگهن ٿا، پوءِ ڇا ٻنهي لاءِ هڪجهڙو ٽيڪس مناسب هوندو؟ اهڙا سوال عملدرآمد دوران ضرور سامهون ايندا.

ناڻي وزير محمد اورنگزيب چوڻ آهي ته 'ٽيڪس شرح وڌائڻ بدران ٽيڪس نيٽ کي وڌايو ويندو، معاشي لحاظ کان درست سوچ سمجهي وڃي ٿي. دنيا جي ڪيترن ئي ملڪن ۾ ڪامياب ٽيڪس نظام جو بنياد وڌيڪ ماڻهن کي نظام ۾ آڻڻ تي رهيو آهي، نه ڪي صرف موجوده ٽيڪس ڏيندڙن تي وڌيڪ بار وجهڻ تي؛ پاڪستان کي به اهڙي پاليسي اختيار ڪرڻ جي ضرورت آهي.' ساڳئي وقت حڪومت کي اهو به ياد رکڻ گهرجي ته ٽيڪس وصولي رڳو قانونن سان نٿي وڌي پر عوامي اعتماد سان وڌي ٿي. جيڪڏهن ماڻهو ڏسن ته سندن ڏنل ٽيڪس عوامي سهولتن، تعليم، صحت ۽ انفراسٽرڪچر تي خرچ ٿي رهيو آهي ته رضاڪارانه طور تي به ٽيڪس ادائيگي ۾ اضافو اچي سگهي ٿو. فڪس ٽيڪس اسڪيم معيشت لاءِ نئين آزمائش آهي. جيڪڏهن ان کي شفاف، سادو ۽ منصفاڻو بڻايو ويو ته اها معيشت جي دستاويزي ٿيڻ ۽ آمدني وڌائڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهي ٿي پر جيڪڏهن پراڻين روايتن موجب پيچيدگيون، بيجا مداخلت ۽ غير يقيني صورتحال برقرار رهي ته اهو فيصلو به ٻين معاشي پاليسين وانگر محدود اثرن تائين رهجي سگهي ٿو.

لطيفي لات ——— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

ڪَا جَا ڪُنَ ڪَرِينِ، ڀِنيءَ ڀُڻِ جُهڻِ ڀَاڻَ ۾،
آڏِيءَ اُنهِينءَ آبَ ڪِي، اڪِيُون اُڪِرِينِ،
تَوڙِي تِڪُون ڏِينِ، تَہ اَڄَ اُن ڪي نَہ لَهَي.

ڪا جا= ڪا اهڙي/ ڪُنَ ڪَرِين= درياهي پاڻي جا ڇڪردار گرداب پاڻ ۾ ڪن ٿا/ ڀِنيءَ= ڀوئين پهر جنهن مهل رات ٺري ٿي/ ڀڻ جهڻ= جهڻو ڳالهائڻ سر ٻن سَس، ڦِس/ انهِيءَ آب= ان پاڻي کي/ اُڪِرين= سڪن، تانگهين/ توڙِي= جيتوڻيڪ/ تِڪُون= وڏا ڏڪ، وڏيون ڳيٽون/ ڏين= ڀرين/ اُن ڪي= انهن اکين جي (سر-سهڻي، مرتب ڀائهون خان شيخ)

سهڻي درياهه جي ڇڪردار ڪُنَن تي چٽر ڪندي، ڪين ٽوڪيندي جئين پئي ته "اوهين رات جي ڀوئين پهر ۾ پاڻ منجهه مون کي ٻوڙي مارڻ جي جيڪا سازشي سر ٻر پيا ڪيو اها ته اجائي آهي، ڇاڪاڻ ته منهنجون اکيون اُن پاڻي لاءِ جتي اوهان سازش سٽيو پيا آڏيءَ رات جو گهڙڻ لاءِ اتاوليون آهن، ان لاءِ سڪن ٿيون، تاگهين پيون، سندن اها اکيں محبوب ميهار سان ملڻ لاءِ، ان سان رهاڻيون ڪرڻ لاءِ آهي تنهن ڪري بار بار گهڙيءَ گهڙيءَ اچن ٿيون ته به سندن اها پيار جي، محبت جي جيڪا اڄ آهي، تانگهه آهي، جيڪا ڇڪ آهي اها پوري ٿي نه ٿي ٿئين"!!

(تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

امن سان گڏ انصاف بہ ٿيڻ گهرجي!

منظور ڪوسو

سنڌ ۾ امن امان جون حالتون ڪافي سالن کان بگڙيل آهن روڊ رستا، وستيون واهڻ ڳوٺ توڙي شهر ڪٿي به ماڻهن جي جان ۽ مال محفوظ ڪين آهي سنڌ جتي ٻين مسئلن جي اوڙاهه ۾ سڙي پئي آهي اهو مسئلو به سڀ کان وڌيڪ ماڻهن لاءِ خوف ۽ پريشاني جو سبب بڻيل آهي ڪا ڪل ناهي ته ڪٿي ڪو واٽ ويندي مسڪين ماڻهو ڪنهيو وڃي ڦريو وڃي يا ماريو وڃي جيڪڏهن اهڙن واقعن جي انصاف ڀري جاچ ٿئي ها ۽ ڌاڙيل گرفتار ڪيا وڃن ها ته ڏوهن ۾ ڪجهه نه ڪجهه مڙئي ناپراجي وڃي ها پر ڪڏهن به ڪا حقيقي ايف آءِ آر درج نه ٿي ۽ نه ئي ڪڏهن ڌاڙيل گرفتار ٿيا يا متاثرين کي انصاف مليو.

ها! جيڪڏهن ڪنهن ڦرلٽ جي معاملي ۾ ڪو سياسي يا عوامي دٻاءُ وڌي ويو ته سامان ته واپس ملندو پر ڌاڙيل قانون حوالي نه ٿيندا سياسي مصلحتن ۽ چشم پوشي به امن امان جي حالتن کي گهڻو خراب ڪيو آهي جنهن جي سزا عام ماڻهو ڀوڳي رهيو آهي جيڪڏهن ڪو اغوا ٿئي ٿو ته به غريب جو ٻچو، ڦرلٽ جو شڪار به مسڪين ماڻهو ٿئي ٿو حڪومت پهرين سرينڊر پاليسي تحت ڌاڙيلن سان رعايتون ڪري پر ان ماءُ جي درد جو ازالو نه ٿي ڪري سگهي جنهن جو اولاد پيٽ جي باهه اجهائڻ لاءِ واٽ ويندي اغوا ڪيو ويو هجي يا قتل ڪيو ويو هجي ماڻهن پنهنجا گهر گهاٽ وڪڻي تباهه حال ۽ بي گهر ٿي ڌاڙيلن جي جنبي مان پنهنجا ٻچڙا آزاد ڪرايا، ونيون بيواهه ٿيون، ٻچا يتيم ٿيا، مائرون روئي روئي اکين جو نور وڃائي ويٺيون ايڏي وڏي درد جي پلصراط جو شايد ڪنهن کي ڪو احساس هجي امن امان قائم ڪرڻ لاءِ جون 2024ع ۾ صدرِ پاڪستان آصف علي زرداري جي صدارت ۾ اعليٰ سطحي اجلاس، اعلي عدالتن جا فيصلا ۽ حڪم ناما، پوليس آفيسرن جي مٽ سٽ، حڪومتي ترجمانن جي ايم اين ايز ۽ ايم پي ايز جون پريس ڪانفرنسون، ڌاڪڙون فريادون ته ڪچي ۾ بي رحم فوجي آپريشن ڪري رياست جي رٽ قائم ڪئي ويندي ۽ غير قانوني ڀاري هٿيار جيڪي سنڌ پوليس جي بلٽ پروف بڪتربند گاڏين کي به تباهه ڪري ڇڏين سي هٿيار هٽ ڪيا وڃن صوبي جا لنگهه گهٽ گهيڙ بند ڪيا وڃن جيئن غير قانوني هٿيار ڌاڙيلن تائين نه پهچن پر سڀ ڳالهيون بي سود ثابت ٿيون پوليس سرڪار کان شڪايت ڪئي ته ڌاڙيلن وٽ جديد هٿيار آهن جنهن ڪري اسان انهن جو مقابلو ڪري نه ٿا سگهون 2024ع جي سالياني بجيٽ ۾ امن امان لاءِ 160 ارب کان وڌيڪ رقم رکي وئي ۽ ملٽري گريڊ جا جديد هٿيار خريد ڪرڻ لاءِ 2 ارب 79 ڪروڙ 60 لک روپيا رکيا ويا ۽ گاڏين جي خريداري لاءِ 3 ارب 56 ڪروڙ 90 لک روپيا رکيا ويا ۽ اهو سلسلو ٻين بجيٽن ۾ به جاري رهيو پر پوءِ به ڏٺوسين ته ڏينهون ڏينهن امن امان جي حالت خراب ٿيندي پئي وئي اغوا، ڦرون، قتل قبائلي جهيڙا هر قسم جي بدامني سنڌ کي گهيري ورتو. آپريشن ڌاڙيلن جي گهرڻ کي باهيون ڏيڻ ٻرون حملا وغيره پر ماڻهو ۽ روڊ رستا محفوظ نه ٿيا. آخرڪار رياست امن امان قائم ڪرڻ لاءِ ٽر جي بااثر ڀوتارن جي تعاون سان طاقت جي استعمال کان پاسو ڪندي هڪ امن ڀريو رستو اختيار ڪيو. اِها پاليسي متعارف ڪرائي وئي ته "اچو هٿيار ڦٽا ڪيو.

رضاڪارانه طور پيش ٿيو ۽ باقي زندگي وڃي پنهنجن ٻچڙن سان گڏ سڪون ۽ آرام سان گذاريو" ڀلي توهان خلقت جو سڪون مرڻ گهڙيءَ تائين ڦتائي ڇڏيو هجي ڪائي ڳالهه ناهي!

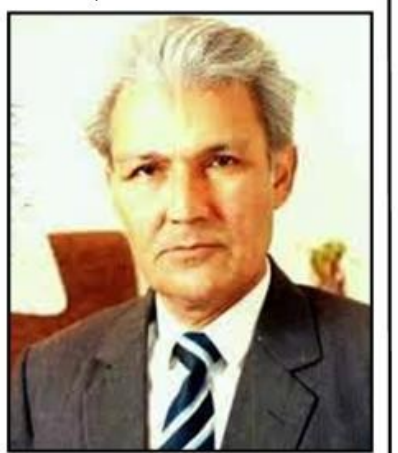
آڪٽوبر 2025ع ۾ شڪارپور پوليس لائين ۾ وزيرِ داخلا ۽ اعليٰ پوليس آفيسرن جي موجودگيءَ ۾ هڪ شاهي تقريب منعقد ڪئي وئي ڌاڙيلن جن تي لکين روپيا انعام رکيل هو نرڙ تي ٽوپيون رکي، شهپر وٽيندا ريڊڪارپيٽ تي واڪ ڪندا آيا، ڪنهن وي آءِ پي مهمانن جيان انهن کي پروٽوڪول ۾ آندو ويو، ائين پئي لڳو ڄڻڪ پاڻ کي رضاڪارانه قانون اڳيان پيش ڪرڻ لاءِ نه پر ڪو ايوارڊ وٺڻ آيا هجن ان ڪانپوءِ ائين سمجهيو پئي ويو ته شايد هاڻي ته ۾ امن ٿي ويندو، ڪي قدر ڏوهن ۾ ناپر ضرور آئي پر وري ڪڏهن ٻهراڙين ۾ ته ڪڏهن شهرن ۾ ڏوهن جا سلسلا جاري رهيا. هاڻي 2025ع وارو فارمولو وري 2026ع ۾ آزمايو پيو وڃي، شڪارپور ايس ايس پي آفيس ۾ 5 جون تي سرينڊر پاليسي تحت ميلو مچايو ويو، جنهن ۾ 60 ڌاڙيلن جن جي سرن تي لکين ڪروڙين روپيا انعام رکيل هو، ڦرلٽ ۽ قتل سميت سنگين ڏوهن ۾ گهربل هئا سي پاڻ کي ناهي نوڪي هاري سينگاري آئنده شريفاڻي زندگي گذارڻ جو عزم ظاهر ڪيو پر ڪن دوستن چيو ته اِهي ٽڪ پٽڻ لاءِ اچي پوليس آڏو پيش پيا آهن ڪمزور ايف آءِ آرون ۽ شاهديون ته هئڻ برابر، سو هي ڪجهه ڏينهن جيل ۾ رهندا، کائڻ پيئڻ سگريٽ، چانهه ۽ پاڻي جي مڪمل سهولت سان ۽ پوءِ شهرن ۾ آزاد گهمندا وتندا ڪچي ۾ دريائن جي ٻيٽن ٻيلن ۽ جهنگن ۾ اهڙا مڇر ٿا ٿين جو جهنگ جون بلائون به رڙيون ڪري پڪي ڏانهن نڪري اينديون آهن، اتي ڌاڙيلن جو رهڻ ان ماحول جي بنسبت جيل ته انهن لاءِ ٽڪ پڄڻ ۽ آرام ڪرڻ جي هڪ مناسب جاءِ آهي ڪو بي قصور غريب معمولي چوري جي ڪيس ۾ به جيل ڀيتو ته جيل جو عملو اُها ڪندس ڄڻڪ وزيرستان مان ڪو دهشتگرد ڪين هٿ اچي ويو هجي، پر هنن جا جيلن ۾ به نٽ آهن هڪ دوست تبصرو ڪندي چيو ته 'ماڻهو ماريو، ڦر ڪيو، ڌاڙا هڻو، معصوم ٻار اغوا ڪيو ۽ سنڌ سرڪار جي سرينڊر پاليسي تحت شهر ۾ پٽڪا پائي چڱا مڙس ٿي گهمو' بهرحال ماڻهن کي امن گهرجي پوءِ جيڪڏهن اربين روپين جي بجيٽ سان نه سهي ته افهام تفهيم سان ئي سهي پر امن گهرجي ۽ ان سان گڏ متاثرين سان پڻ انصاف ٿيڻ گهرجي هي ڪوڪڙ ٻڪري چوريءَ جي ڪيس ۾ پنهنجي سر تي لکين ڪروڙين روپيا انعام رکي سرينڊر ڪرڻ ڪونه آيا آهن پر هي سنگين ڏوهن ۾ گهربل آهن هڪ طرف امن ته ٻئي پاسي ماڻهن سان انصاف به ٿيڻ گهرجي ۽ خطرناڪ هٿيار جن سان هنن نه فقط عام ماڻهو ماريا ۽ ڦريا پر ڪيئي پوليس جا جوان ۽ آفيسر به شهيد ٿيا، اهي هٿيار به ڌاڙيلن کان واپس ورتا وڃن تڏهن ئي چئي سگهبو ته ڌاڙيلن سرينڊر ڪيو آهي نه ته هن لڳندڙ سرينڊر ميلي مان عوام ڪا به معنيٰ ۽ مطلب نه ڪڍي سگهي ٿو.

ورسيءَ جي مناسبت سان

سنڌي قوم جو عظيم رهنما رسول بخش پليجو!

شمن اوٺو مهراڻوي

سنڌ جي مٽي خوشنصيب آهي جنهن رسول بخش پليجي صاحب جهڙي عظيم شخصيت پيدا ڪئي هن پنهنجي پوري زندگي پورهيت انقلاب لاءِ جدوجهد ڪندي گذاري. پليجي صاحب جي جدوجهد جي پاسن کي ڏسبو ته هڪ ئي وقت زبردست مقرر، ليکڪ، سياستدان ۽ وڪيل هجڻ سان گڏوگڏ ڪالاباغ ڊيم جو سخت مخالف هو، جنهن چاهيو ٿي ته ڪاش قوم تڏهن ئي ڪامياب ٿي سگهي ٿي جڏهن پنهنجي ديس جي حقن ۽ ٽنگن لاءِ ميدانِ عمل ۾ سرگرم هجي ۽ پوءِ اها قوم سرخرو ٿي سگهي ٿي رسول بخش پليجي سنڌ جي قومي سياست ۾ نئون روح ڦوڪيو. يقينن قوم ان کي فخر سان ياد ڪري ٿي علمي ادب، علمي سياست ۽ فلسفي تي گهرائيءَ سان مطالعو ۽ مشاهدو ڪري مستقبل جي prediction جو فن صرف پليجي صاحب وٽ هو ڪيس خبر هئي ته منفي سياست صرف منفيت جا نتيجا ڏيندي ۽ ڪيس خبر هئي ته جيسين سياسي طور تي پورهيتن هارين شاگردن ۽ عورتن کي سياست ۾ شامل نه ڪبو ته وڏيرا اقتدار جي نشي ۾ غش آهي سياستدان سنڌ ۽ سنڌي قوم کي نقصان ڏيندا ان ڪري هن هارين شاگردن ۽ عورتن جا محاذ جوڙي ڪين اڳواڻي ڏني ۽ "سنڌياڻي تحريڪ" جهڙي منظم تنظيم جو بنياد وڌو.

سنڌياڻي تحريڪ هن وقت ايشيا کنڊ جي عورتن جي منظم تنظيم آهي پليجي صاحب جي شخصيت ۽ فڪر ۾ اهو واضح آهي ته هن شخص اصولن، قاعدن ۽ ڊسيپلين واري سياست ڪري سنڌي قوم کي منظم ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ ان ۾ ڪامياب ويو. سنڌ ۾ سياسي پڙهائيءَ جو رجحان جو ڪريڊٽ صرف پليجي وڃو هو. چو ته هن سمجهيو ٿي ته جيستائين سنڌي قوم وٽ علم، نظريو ۽ فڪر نه هوندو، تيستائين اها قوم مٿين ڪلاس وٽ يرغمال بڻيل هوندي ان ڪري هن پڙهڻ ۽ پروڙڻ جو فن نه صرف سيکاريو پر ان تي عمل به ڪرايو. سنڌ جي سياست ۾ ڇڙواڳيءَ جو اثر رسوخ رهيو آهي پڇ ڊاهه ٿيڻ ٿي تنظيمون ڇڙوڇڙ ٿينديون آهن پر پليجو ان عمل جي خلاف هو هن پنهنجي پارٽيءَ جون ڏسياريون هيٺين ڪلاس جي پورهيتن کي ڏنيون ۽ نتيجن سنڌس سياسي مورچا مضبوط رهيا. شايد اهوئي سبب آهي جو سائين جي ايم سيد هڪ هنڌ لکيو آهي ته 'جڏهن عزيزم پليجي صاحب سنڌي عوام جي قومي اتحاد پاران ڪراچي، حيدرآباد ۽ سکر ۾ ڪالاباغ ڊيم ۽ ٻهارين خلاف لکين ماڻهن جا جلسا ڪرايا، تڏهن مون کي به اونداهيءَ ۾ روشنيءَ جا ڪرڻا نظر آيا' واقعي به پليجي صاحب وٽ ڏاهپ هئي علم هو جنهن جو هن مثبت انداز ۾ استعمال ڪيو هيڏي وڏي جدوجهد، ڪمٽمينٽ ۽ جاکوڙ سبب سنڌس فڪر سان سلهاڙيل ڪارڪن ڪيس 'قائد انقلاب' ۽ 'استاد' جو لقب ڏين ٿا اها حقيقت آهي ته هن عظيم انسان جي فڪري واٽ مشعلِ راهه آهي ته وقت جي ضرورت به.

رسول بخش پليجي جو پورهيو زنده رهڻو آهي سندس جدوجهد نئين نسل لاءِ تياپو آهي ته پنهنجي ڌرتي، قوم ۽ ڏتڙيل ماڻهن لاءِ حقيقي معنيٰ ۾ جدوجهد جي پهرين مورچي تي سپاهي ٿي بيهي سرمائيدار نظام ۽ رجعت پرستيءَ کي نيست ۽ نابود ڪري پنهنجا وسيلا ۽ ڌرتي يرغمال ٿيڻ کان بچايون.

مظهر لغاري پليجي صاحب لاءِ ڪيڏو نه خوب لکيو آهي ته:

تون ۾ ئي ٻوليءَ جي سونهن کي ڏسجي،
شفاف آئينو، ٽڪور ٻنهي نج آهين.
ڪوئي سُورج، مُکي تاريخ سپاهي هوندي،
راڻا جي توسان دشمني ٿي جوڳي، سچ آهين!

پهريون صنعتي انقلاب (ٻاڦ واري انجڻ کان جديد دنيا تائين)!

ايڊووڪيٽ حق نواز ميمڻ

اڄ جڏهن دنيا مصنوعي ذهانت (Artificial Intelligence - AI)، روبوٽڪس (Robotics)، بگ ڊيٽا (Big Data) ۽ جديد ڊجيٽل ٽيڪنالاجي (Digital Technology) جي دور ۾ داخل ٿي چڪي آهي، تڏهن اهو سوال پيدا ٿئي ٿو ته انسان هن مقام تائين ڪيئن پهتو؟ ڇا اهي سڀ تبديليون اوچتو وجود ۾ آيون آهن يا انهن جي پويان صدين تي پکڙيل ڪو سفر به موجود آهي؟ تاريخ جا ورق ورائڻ سان معلوم ٿئي ٿو ته اڄ جو ٽيڪنالاجي دور هڪ ڊگهي ارتقائي عمل جو نتيجو آهي، جنهن جي شروعات لڳ ڀڳ اڍائي سؤ سال اڳ هڪ اهڙي ايجاد سان ٿي، جنهن نه صرف پيداوار جا طريقا تبديل ڪيا، پر انساني تهذيب جي رُخ کي به نئون موڙ ڏنو. اها ايجاد ٻاڦ واري انجڻ (Steam Engine) هئي ۽ تاريخ ۾ هن دور کي (First Industrial Revolution) يعني پهريون صنعتي انقلاب (1760ع - 1840ع) سڏيو وڃي ٿو، جنهن جو بنياد ٻاڦ واري انجڻ ۽ مشيني پيداوار تي پيو.

صنعتي انقلاب کان اڳ دنيا جي معيشت جو بنياد زراعت، دستڪاري ۽ محدود پيماني جي واپار تي هوندو هو. گهڻا ماڻهو ڳوٺن ۾ رهندا هئا ۽ پنهنجي روزمره جون شيون هٿ سان تيار ڪندا هئا. ڪپڙو اُڻڻ، اوزار ٺاهڻ ۽ ٻين شين جي پيداوار ننڍن ورڪشاپن يا گهرن تائين محدود هئي. پيداوار جي رفتار سست ۽ مقدار محدود هوندو هو، جنهن ڪري وڌندڙ آبادي جي ضرورتن کي پورو ڪرڻ مشڪل ٿيندو پئي ويو. اهڙي پسمنظر ۾ نون طريقن ۽ نئين ٽيڪنالاجيءَ جي ضرورت شدت سان محسوس ٿيڻ لڳي. هتي هڪ اهم سوال اهو به پيدا ٿئي ٿو ته آخر پهريون صنعتي انقلاب برطانيا (Britain) ۾ ئي ڇو شروع ٿيو؟ تاريخدانن موجب ان جا ڪيترائي سبب هئا. برطانيا وٽ ڪوئلو (Coal) ۽ لوهه (Iron Ore) جهڙا قدرتي وسيلا وڏي مقدار ۾ موجود هئا. ان کان علاوه سامونڊي واپار، سياسي استحڪام، مضبوط مالي ادارا ۽ سائنسي تحقيق لاءِ سازگار ماحول پڻ موجود هو. پر حقيقت اها آهي ته صرف وسيلا ترقي جي ضمانت ناهن هوندا. دنيا جي ٻين علائقن وٽ به قدرتي وسيلا هئا، پر برطانيا کي جيڪا برتري حاصل هئي، سا علم، تحقيق ۽ ايجادن جي حوصلا افزائي سبب ٿي. اهوئي سبق اڄ به ترقي پذير ملڪن، خاص طور تي پاڪستان لاءِ انتهائي اهم آهي. پهرين صنعتي انقلاب جو سڀ کان اهم ڪردار ٻاڦ واري انجڻ ادا ڪيو جيتوڻيڪ ٻاڦ جي طاقت بابت تجربا اڳ به ٿيندا رهيا هئا، پر اسڪاٽش موجد جيمز واٽ (James Watt) ان کي وڌيڪ ڪارائتو ۽ عملي بڻايو. هن ايجاد سان انسان پهريون ڀيرو اهڙي طاقت حاصل ڪئي، جيڪا نه ٿڪجي، نه آرام گهري ۽ نه موسم جي محتاج هجي. نتيجي طور ڪارخانا مسلسل هلڻ لڳا ۽ پيداوار ۾ غيرمعمولي اضافو ٿيو. ٻاڦ واري انجڻ سان گڏ ڪارخانيداري نظام (Factory System) جنم ورتو. اڳ جيڪي شيون گهرن يا ننڍن ورڪشاپن ۾ تيار ٿينديون هيون، سي هاڻي وڏن ڪارخانن ۾ مشينن ذريعي ٺهڻ لڳيون. خاص طور تي ڪپڙي جي صنعت (Textile Industry) ۾ وڏيون تبديليون آيون. اسپننگ جيني (Spinning Jenny)، واٽر فريم (Water Frame) ۽ پاور لوم (Power Loom) جهڙين ايجادن ڪپڙي جي پيداوار کي نئين سطح تي پهچائي ڇڏيو. نتيجي ۾ شيون سستيون ٿيون، پيداوار وڌي ۽ مارڪيٽن جو دائرو وسيع ٿيو. صنعتي انقلاب جو اثر صرف ڪارخانن تائين محدود نه رهيو ٽرانسپورٽ (Transport) جي شعبي ۾ به بنيادي تبديليون آيون. ٻاڦ تي هلندڙ ريل گاڏيون (Steam Locomotives) ۽ جهاز (Steamships) متعارف ٿيا، جن سفر ۽ واپار کي نئين رفتار ڏني. اڳ جيڪي فاصلا هفتن يا مهينن ۾ طئي ٿيندا هئا، سي هاڻي ڏينهن ۾ مڪمل ٿيڻ لڳا. مختلف علائقا هڪ ٻئي سان ڳنڍجڻ لڳا ۽ عالمي واپار جو نئون دور شروع ٿيو.

صنعتي انقلاب جو هڪ اهم نتيجو شهري آباديءَ ۾ واڌ پڻ هو. ڪارخانن ۾ روزگار جي نون موقعن سبب لکين ماڻهو ڳوٺن مان شهرن ڏانهن منتقل ٿيڻ لڳا. مانچسٽر (Manchester)، برمنگهم (Birmingham) ۽ ليورپول (Liverpool) جهڙا شهر صنعتي مرڪز بڻجي ويا. ان ترقيءَ سان گڏ ڪيترائي سماجي مسئلا به پيدا ٿيا. مثال طور مزدورن کي ڪيترائي ڪلاڪ ڪم ڪرڻو پوندو هو، پگهار گهٽ هوندي هئي ۽ ڪم ڪندڙ حالتون اڪثر غير محفوظ هونديون هيون. جڏهن ته عورتن ۽ ٻارن کان به سخت محنت ورتي ويندي هئي، جنهن بعد مزدورن جي حقن بابت تحريڪن جو وجود عمل ۾ آيو معاشي نقطهءِ نظر کان ڏٺو وڃي ته پهريون صنعتي انقلاب جديد سرمائيداري نظام (Capitalism) جي واڌ ويجهه ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو. پيداوار وڌڻ سان ڪاروبار وڌيا، سيڙپڪاري (Investment) ۾ اضافو ٿيو ۽ نوان معاشي طبقا وجود ۾ آيا. برطانيا جلد ئي دنيا جي سڀ کان وڏي صنعتي ۽ واپاري طاقت بڻجي ويو. مشهور اقتصادي مورخ ڊيوڊ ليندس (David Landes) لکي ٿو ته صنعتي انقلاب مغربي دنيا جي معاشي برتري جو بنياد بڻيو. جڏهن ته ايريڪ هابس بام (Eric Hobsbawm) ان کي انساني تاريخ جي سڀ کان اثرائتين تبديلين مان هڪ قرار ڏئي ٿو هر وڏي تبديلي وانگر هن انقلاب جا منفي پهلو به هئا. ڪوئلي جي وڏي استعمال سبب ماحولياتي آلودگي وڌي وئي صنعتي شهرن ۾ دونهون، گدلاڻ ۽ صحت جا مسئلا عام ٿيڻ لڳا. دولت جو وڏو حصو ڪارخانن جي مالڪن وٽ گڏ ٿيڻ لڳو، جڏهن ته مزدور طبقو گهڻو وقت سخت معاشي حالتن کي منهن ڏيندو رهيو. ان ڪري ڪجهه ماهر صنعتي انقلاب کي ترقي ۽ عدم مساوات (Inequality) جو آغاز پڻ قرار ڏين ٿا. اڄ جڏهن پاڪستان پنهنجي معاشي ۽ صنعتي مسئلن سان وڙهي رهيو آهي، تڏهن پهريون صنعتي انقلاب اسان کي هڪ اهم سبق ڏئي ٿو قومن جي ترقي صرف قدرتي وسيلن سان نه ٿيندي آهي پر سائنسي تحقيق (Scientific Research)، فني تعليم (Technical Education)، جدت (Innovation) ۽ نئين ٽيڪنالاجيءَ کي قبول ڪرڻ سان ٿيندي آهي. برطانيا جي ڪاميابيءَ جو راز صرف ڪوئلو يا لوهه نه هو بلڪ علم ۽ تحقيق تي اعتماد هو. پاڪستان لاءِ به مستقبل جي ترقيءَ جو رستو يونيورسٽين، تحقيقاتي ادارن ۽ جديد ٽيڪنالاجي ۾ سيڙپڪاري مان گذري ٿو. تاريخ جو مطالعو ٻڌائي ٿو ته جيڪي قومون وقت جي تبديليءَ کي سمجهن ٿيون ۽ نون خيالن کي قبول ڪن ٿيون، اهي اڳتي وڌن ٿيون، جڏهن ته تبديليءَ کان ڀڄندڙ قومون پوئتي رهجي وڃن ٿيون. پهرين صنعتي انقلاب انسان کي مشيني دور ۾ داخل ڪيو هئي ۽ ٿئين صنعتي انقلاب ان سفر کي اڳتي وڌايو ۽ اڄ دنيا هڪ نئين دور جي در تي بيٺل آهي.

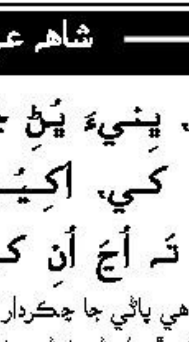
ايندڙ بجيٽ، وڌندڙ مهانگائي ۽ پريشان ماڻهو!

قاسم خاصخيلي

مهانگائيءَ جا سور ڪنهن کان به ڳجها ناهن. مهانگائي هاڻ هڪ اهڙو موذي مرض بڻجي چڪو آهي جنهن جو شايد علاج دريافت ئي ناهي ٿيو. سال به سال وڌندڙ هن مرض کي ختم ڪرڻ جو دعوائون ته سامهون اچن ٿيون، پاليسيون به ٺهن ٿيون پر عملي طور هن مرض جو ڪير به علاج ڪرڻ ۽ ڳولڻ جي يا ته ڪوشش نٿو ڪري يا ان جي پويان ڪي شاطر ذهن بيٺل آهن جيڪي اِهو نٿا چاهين ته اسان کي ڪو گهاٽو پوي ۽ جن کي شايد ان هٿرادو نموني پيدا ڪيل مهانگائيءَ مان سٺو سٺون فائدو ملي رهيو آهي تڏهن ته ان ڏاڍڻ مهانگائيءَ جا پويان پير ٿيڻ بدران تباهيءَ واري طوفان وانگر پير سدائين اڳتي وڌندا رهن ٿا جيئن ته هيءَ جون جو مهينو هلي رهيو آهي وفاقي توڙي جتني صوبن جي بجيٽ ڪجهه ئي ڏينهن ۾ اچي رهي آهي ملڪ ۾ هر سال جيڪا بجيٽ اچي ٿي ان بابت هڪ پاسي سدائين اِها دعويٰ ڪئي ويندي آهي ته هيءَ بجيٽ عوام دوست آهي بهتر بجيٽ پيش ڪئي وئي آهي پر ٻئي پاسي وري ڪنهن پڪي راڳ وانگر حڪمرانن وٽان اِهو سُر به ٻڌڻ لاءِ ملندو آهي ته ملڪ نازڪ موڙ مان گذري رهيو آهي اسان تي آئي ايم ايف جو دٻاءُ آهي معاشي صورتحال خراب آهي هيترا هزار ارب قرض چڙهي ويو آهي ۽ اُن قسم جون ڳالهيون ڪري عوام کي ريجهائڻ جي ڪوشش ڪري ان مٿان هر سال مختلف شين جي صورت ۾ ٽيڪسن جو به بار وڌو ويندو آهي جنهن سان سڌي سنئين عام ماڻهوءَ جي زندگي متاثر ٿئي ٿي بجلي جا بل ڏسون، گئس جا بل ڏسون، پيٽرول ۽ ڊيزل جا اگهه ڏسون يا زندگيءَ جي عام واهپي جون شيون يا هر طرح جو بلڊنگ ميٽريل، ڪير ڏهي ڪاسميٽڪس، ڪپڙو ۽ دوائون وغيره ڏسون ته انهن ۾ رڳو ٽيڪس لڳل نظر ايندا آهن هڪ مزدور جيڪو ست سٺو يا اٺ سئو روپيا ڏهاڙي ڪمائي ٿو، اهو اٽي ڪڻڪ، پتي، گيهه، ماچيس کان وٺي لوڻ مرچ تي به ٽيڪس ڀري ٿو جيڪڏهن هو مزدوري ڪرڻ لاءِ هڪ جاءِ کان ٻي جاءِ تي وڃي ٿو ته اتي اچڻ وڃڻ جو ڀاڙو ڪرايو به ڀري ٿو نتيجي ۾ هو پنهنجي گهر هٿين خالي ئي پهچي ٿو هڪ مزدور پنهنجي معصوم ٻارن جون ننڍڙيون خواهشون به پوريون نٿو ڪري سگهي شيءِ وٺي ڏيڻ به وس ۾ نٿو رهي رات جو رکي سکي تي گذارو ڪري ٿو ڪٿي گهمڻ ڦرڻ به نٿو وڃي سگهي ڪنهن ڀاءُ برادر يا دوست جي شادي غمي ۾ وڃڻ لاءِ به پريشان رهي ٿو پيو ته جڏيو پر هو پنهنجي ڪنهن گهر ڀاتي جي بيماري يا ٻي ايمرجنسي کي به منهن نٿو ڏئي سگهي انهن مسئلن کي حل ڪرڻ لاءِ جيڪڏهن مجبورن ڪٿان ڪجهه هزار قرض به کڻي ٿو ته اهو لاهڻ لاءِ وري الڳ اذيتن جو شڪار بڻجي ٿو وڃي جيڪڏهن ڪو ننڍو سرڪاري ملازم آهي ته ان جي به اهڙي پگهار ناهي جنهن سان هو مهانگائيءَ جو پورائو ڪري سگهي جيڪڏهن ننڍي گريڊ جو ڪو ريٽائر ملازم آهي ته ان جي پينشن به تمام گهٽ آهي جنهن سان هو زندگيءَ جو گاڏو ڌڪڻ جي قابل ناهي رهيو، ان ڪري حڪومتي سطح تي مهانگائيءَ کي ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ ڪي جامع قدم کڻڻ گهرجن ايندڙ بجيٽ ۾ مزدور طبقي لاءِ خاص پيڪيجز جو اعلان ڪرڻ سان گڏ ننڍن سرڪاري ملازمن ۽ گهٽ گريڊ جي ريٽائر ٿيل پينشنرن جي پگهارن ۽ پينشن ۾ وڌيڪ واڌارو ڪرڻ سميت انهن جي ميڊيڪل ۽ گهٽ ۾ گهٽ سئو سيڪڙو اضافو ڪرڻ جو اعلان ڪري، ٻين الائونسن ۾ به حڪومت کي بيروزگاري ۽ مهانگائيءَ جي خاتمي تي به مسلسل لاڳيتو ڪم ڪرڻ گهرجي ملڪ ۾ هٿرادو طور پيدا ڪيل مهانگائيءَ سميت ذخيره اندوزن خلاف سخت قانون متعارف ڪرائڻ گهرجن ان سان گڏوگڏ منافعي خوري جي خاتمي ۾ ڪردار ادا ڪري لاڳاپيل نميوار ادارن جي ملازمن کي انهن تي سخت نظر رکڻ جو حڪم ڏنو وڃي مارڪيٽن ۾ اوچتا ڇاپا هڻي ٻنا ڪنهن رياعت جي سپني ذخيره اندوزن، منافعي خورن ۽ هٿرادو مهانگائي ڪندڙ واپارين خلاف به قانوني ڪارروايون يقيني بڻايون وڃن جنهن سان گهٽ ۾ گهٽ مهانگائي گهٽ ته به ٿي ته پلا اينترو ٿي سگهي ٿو جو گهوڙي جي ٻوڙ وانگر اڳتي وڌندڙ مهانگائي جو ڪجهه لغام ڇڪجي سگهي ٿو جنهن سان مزدور طبقو به سُک جو ساهه کڻي سگهي ٿو ۽ ناجائز منافعي خوري کي پڻ ٻنجو اچي سگهي ٿو.

(شخصيتون) ——— اڄوڪو ڏينهن ...... 07 جُون

رسول بخش پليجو

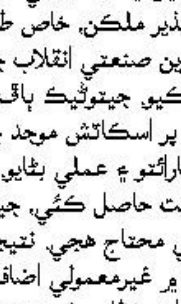

اڄ سنڌ جي انقلابي سياسي اڳواڻ، دانشور ۽ قانوندان رسول بخش پليجي جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن انمول انسان جو جنم 1930ع ۾ ٺٽي ضلعي جي شهر جنگشاهيءَ ويجهو ڳوٺ منگر خان پليجو ۾ علي محمد پليجي جي گهر ۾ ٿيو هو ٺٽي سنڌ مدرسته الاسلام ۽ مسلم لا ڪاليج ۾ پڙهيو ۽ قانون جي سند حاصل ڪيائين سنڌس شمار ملڪ جي ساک وارن وڪيلن ۾ ٿيندو هو هن ون يونٽ خلاف هلندڙ هلچل ۾ سرگرميءَ سان حصو ورتو 1968ع ۾ جڏهن سائين جي ايم سيد بزم صوفياءِ سنڌ جو بنياد وڌو ته پليجو صاحب انهيءَ بزم جو سيڪريٽري چونڊيو ويو 1970ع ۾ هن نئين پارٽي 'عوامي تحريڪ' جو بنياد رکيو جنهن جو پاڻ جنرل سيڪريٽري ٿيو انهيءَ تحريڪ جون ڪيترين ئي ذيلي تنظيمون جوڙيون ويون، جن ۾ هاري تحريڪ، سنڌي شاگرد تحريڪ، سنڌي مزدور تحريڪ، سجاڳ ٻار تحريڪ، سنڌياڻي تحريڪ ۽ ٻيون تنظيمون شامل آهن پليجي صاحب ۽ سنڌس عوامي تحريڪ هميشه سنڌ جي مفادن جي حق ۾ ۽ سنڌ جي خلاف ٿيندڙ ويساهه گهاتين خلاف پرزور آواز اٿاريو ورڪرلسٽون سنڌيءَ ۾ چيرائڻ، ڪالاباغ ۽ ٿل ڪئنال خلاف جدوجهد، ايم آر ڊي تحريڪ، ڪاروڪاري ۽ جرڳا سسٽم ختم ڪرڻ واري تحريڪ ۽ ٻين سنڌ جي مفادن سان لاڳاپيل مسئلن خلاف جدوجهد ۾ هن جي ڪردار ۽ جدوجهد کي سنڌ جو سلام آهي 1970ع ۾ هن 'تحريڪ' رسالو به شروع ڪرايو، جنهن تي وقت جي حڪمرانن ڪيترائي ڀيرا بندش وڌي، هن ڪراچي ۽ حيدرآباد ۾ هڪ لساني تنظيم پاران هلندڙ دهشتگرديءَ جي ڪليل لفظن ۾ مذمت ڪئي هو هڪ بهترين اديب، دانشور ۽ سنڌي ٻوليءَ ۽ سنڌي عوام جو سچو ساٿي ۽ اڳواڻ هو هن ڪيترائي ڪتاب تحرير ڪيا، جيڪي سنڌي ادب ۽ تاريخ جو وڏو سرمايو آهن هن عظيم انسان 7 جون 2018ع تي وفات ڪئي

نواب الهداد خان لغاري صوفي

نواب الهداد خان لغاري نواب ولي محمد خان لغاريءَ جو ٽيون نمبر پٽ هو هن جو جنم 27 رمضان 1238هه مطابق 7 جون 1823ع تي ٿيو هن کي فارسيءَ جي تعليم ڏيارڻ لاءِ خاص معلم مقرر ڪيا ويا، پاڻ اجا ٽون سالن جو ننڍڙو ٻار هو جو سنڌس والد وفات ڪئي هن جي روزمره جون ضرورتون پوريون ڪرڻ لاءِ مير نصيرخان ٽالپر هن لاءِ ماهانه وظيفو مقرر ڪيو 1843ع ۾ سنڌ ۾ انگريزن جي فتح کان پوءِ اهو وظيفو بند ٿي ويو ان ڪري هن ڪجهه وقت انتهائي غربت ۾ گذاريو 1944ع ڌاري مدد جي لاءِ نواب بهاول خان داؤدپوٽي وٽ لنگهي ويو جنهن سنڌس مالي مدد ڪئي نواب الهداد خان عمر جي آخري حصي ۾ سيوهڻ تعلقي جي ڳوٺ ڪوٽ لاشاريءَ ۾ سڪونت اختيار ڪئي هو هڪ سٺو شاعر پڻ هو ۽ هن جا مولود گهڻو مشهور ٿيا. شاعريءَ ۾ صوفي تخلص استعمال ڪندو هو. مخدوم طالب المولي پنهنجي ڪتاب 'ياد رفتگان' ۾ لکيو آهي ته نواب الهداد خان لغاري ڪوٽ لاشاريءَ ۾ 30 نومبر 1882ع تي دم ڌڻيءَ حوالي ڪيو

عبدالغفار صديقي

اڄ مشهور تعليمي ماهر عبدالغفار صديقيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هو 7 جون 1939ع ۾ سنڌ جي مشهور شهر پاٽ شريف ۾ مخدوم نجم الدين صديقيءَ جي گهر جنم ورتو ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين ۽ مئٽرڪ جو امتحان نوشهري فيروز مان پاس ڪيائين اڳتي هلي بي اي، ايم اي ۽ ايم ايڊ جون سندون سنڌ يونيورسٽيءَ مان حاصل ڪيائين هن عملي زندگيءَ جي شروعات اسڪول ٽيچر طور ڪئي ان بعد اسڪولن جو سپروائيزر، بيٽ آفيسر، سبجيڪٽ اسپيشلسٽ، ملان اسڪولن جو چيف ڪوآرڊينيٽر، ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر، سنڌي ادبي بورڊ جو سيڪريٽري ۽ تعليمي کاتي جو ڊپٽي سيڪريٽري رهيو ٻين به اهم عهدن تي ڪم ڪيائين پاڻ سنڌي ادبي بورڊ ڄامشوري جي بورڊ آف گورنرس جو ميمبر، سنڌ ٽيڪسٽ بڪ بورڊ ڄامشوري جو ميمبر ۽ شاهه عبداللطيف يونيورسٽي خيرپورميرس جي اڪيڊمڪ ڪائونسل جو ميمبر پڻ رهيو ريڊيو پاڪستان حيدرآباد ۽ ڪراچيءَ جي مختلف پروگرامن ۾ به حصو وٺندو هو 1999ع ۾ ريٽائر ٿيو ۽ ٻهرين جولاءِ 2020ع تي دم ڌڻيءَ جي حوالي ڪيائين

ياسمين چانڊيو

اڄ ٿئين تهيءَ جي ناميارليکڪا ياسمين چانڊيو پنهنجي سلگهڙ ملهائي رهي آهي هن جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي لاڙڪاڻي جي لاهوري محلي ۾ ٿيو سنڌس جنم کان ڪجهه سال پوءِ سنڌس ڪٽنب لاڙڪاڻي ضلعي قمبر شهر ۾ وڃي آباد ٿيو ان ڪري ياسمين ابتدائي تعليم انهن ٻنهي شهرن مان حاصل ڪئي اڳتي هلي سنڌس خاندان ڪراچي اچي وسايو ان ڪري ياسمين اڄڪلهه ڪراچيءَ ۾ رهي ٿي ياسمين کي ننڍي هوندي کان ئي ڪتابن پڙهڻ جو شوق هو ۽ 1990ع واري ڏهاڪي ۾ جڏهن اڃا ڇهين ڪلاس جي شاگرديائي هئي ته ڪهاڻيون لکڻ شروع ڪيائين جيئن ته سنڌس پاءُ ارباب چانڊيو عوامي تحريڪ سان لاڳاپيل هو ان ڪري ياسمين به سنڌياڻي تحريڪ جو حصو بڻجي وئي هن جي پهرين ڪهاڻي 1995ع ۾ 'روزاني عوامي آواز' ۾ ڇپجي پڌري ٿي ان بعد سنڌس ڪهاڻيون لاڳيتو سنڌي ادبي رسالن ۽ اخبارن جي زينت بڻجنديون رهيون آهن ڪهاڻين سان گڏ ڪلام ۽ تاثر به لکندي رهي آهي ۽ شاعريءَ سان به شوق رکي ٿي سنڌس به ڪتاب 'نظم آهي زندگي' (شاعري) ۽ 'پانڌارو' (ڪهاڻيون) ڇپجي چڪا آهن

قلندر بخش صوفي

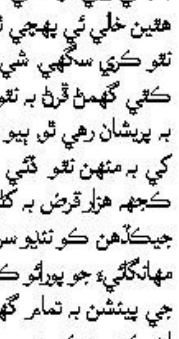
هن صوفي بزرگ جو جنم 25 جنوري 1889ع ڌاري ڳوٺ صوفي فقير تعلقي عمرڪوٽ ۾ ٿيو قرآن شريف گهر ۾ ئي پڙهيو ۽ سنڌي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين ابتدائي فارسي تعليم مولوي عبدالرحيم سمي متياريءَ واري کان حاصل ڪيائين وڌيڪ فارسيءَ جي تعليم ميان محمد هاشم ٺٽوائيءَ کان حاصل ڪيائين هو ڪراچيءَ جي سنڌ مدرسي ۾ پڻ پڙهيو هو شروع ۾ ضلعي لوڪل بورڊ جو صدر ۽ بمبئي ليجسليٽو ڪائونسل جو ميمبر به ٿيو پر پنهنجي خودسر ۽ سخت طبيعت سبب جلدئي سياست کان جدا ٿي ويو حضرت شاهه عنايت صوفي سنڌس مرشد هو پنهنجي عظيم مرشد جي ڏسيل واٽ ۽ اصولن جو سخت پابند ۽ وڏي استقلال وارو ماڻهو هو خدمت خلق ۽ سخاوت سنڌس شيوو هو ڪامريڊ مير محمد ٽالپر پنهنجي ڪتاب 'اڃا منهن ڪارا منهن' ۾ لکي ٿو ته ان زماني ۾ هڪ پوليس انسپيڪٽر ڪلو خان ڪوسو عمرڪوٽ جو ويٺل هو جيڪو وڏو ڦهري هو ۽ سنڌس ظلم جا وڏا داستان پڌرا هئا ڪن غريبن صوفي قلندر بخش وٽ انهيءَ ڪلو ڪوسي جي مٿن ڪيل ظلم جا داستان بيان ڪيا صوفي صاحب ڪلو ڪوسي کي سزا طور هڪ پنجري ۾ بند رکيو ان کان علاوه پاڻيءَ واري کاتي جي هڪ OSD جي ڳالهه ڪن ٿا ته اهو غريبن کي پاڻيءَ کان سڪائيندو هو غريبن جي دانهن تي صوفي صاحب ان کي پوري جي پيٽ ۾ ڳچيءَ سوڙو پورائي ڇڏيو هو وقت جي ڪامورن هن کي هڪ سازش تحت 7 جون 1930ع تي شهيد ڪرائي ڇڏيو

حاجي نواز علي شاهه

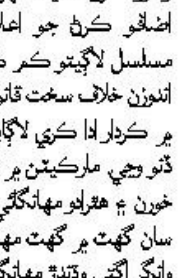
هيءَ انگريزن جي دور جو هڪ قادرالڪلام شاعر هو پاڻ ڳڙهي ياسين تعلقي جي ڳوٺ الياس جو رهواسي هو ننڍي هوندي کان ئي سنڌس طبيعت جو لاڙو شاعريءَ طرف رهيو سنڌس گهڻو ڪلام بيتن ۾ جيل آهي رومانوي ڪلام سان گڏ مذهبي ڪلام ۾ چڱي موچاري تعداد ۾ جيئين عمر جي پڇاڙڪي حصي ۾ جڏهن حج ادا ڪري موٽيو ته پاڻ سڳورن ﷺ جي شان ۾ گهڻو شعر چيائين هن 7 جون 1946ع تي وفات ڪئي

پيلاڏنو بهتر

هن نامياري شاعر جو جنم تعلقي موري ضلعي نوشهري فيروز جي ڳوٺ مناهيءَ ۾ 13 آگسٽ 1921ع تي ٿيو هن سنڌي فائنل جو امتحان پاس ڪيو ۽ پرائمري اسڪول جي استاد طور قوم جي ٻچڙن جي علم جي آبياري ڪئي هن 1956ع ڌاري باقاعدي شاعري ڪرڻ شروع ڪئي شاعريءَ ۾ محمد خان غنيءَ جهڙي ڪهنه مشق شاعر کان اصلاح وٺندو هو هو موري ۽ آسپاس وارن شهرن ۾ منعقد ٿيندڙ مشاعرن ۾ شوق سان شرڪت ڪندو هو شاعريءَ ۾ 'نماڻو' ۽ 'بهتر' تخلص استعمال ڪندو هو هن 7 جون 1977ع تي دم ڌڻيءَ حوالي ڪيو

مختيار انڙ

حزب الله ميمڻ

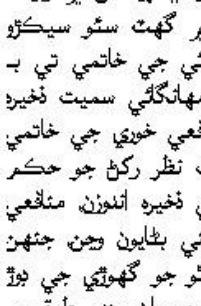

اڄ سنڌي ادب ۽ ثقافت جي سڄڻ حزب الله ميمڻ جي شهادت جو ڏينهن آهي هن انمول انسان جو جنم 25 سيپٽمبر 1944ع تي فقير جي پڙ حيدرآباد ۾ ٿيو هن جي والد حاجي عبدالڪريم ميمڻ جو شاهي بازار ۾ 'حاجي عبدالڪريم اينڊ سنز' جي نالي سان اجرڪ ٽوپين گريبن ۽ لونگين وغيره جو دڪان هو هن مئٽرڪ جو امتحان نورمحمد هاءِ اسڪول مان پاس ڪيو ۽ سنڌ يونيورسٽيءَ مان ايم اي (پوليٽيڪل سائنس) ۽ ايم اي (سائڪالاجي) جون سندون حاصل ڪيون هن سنڌ لا ڪاليج مان ايل ايل بي جي سند پڻ حاصل ڪئي هو 1974ع ۾ سنڌ يونيورسٽيءَ جي سائڪالاجيءَ واري شعبي ۾ ليڪچرار مقرر ٿيو ۽ ترقي ڪري ايسوسيئيٽ پروفيسر جي عهدي تائين پهتو هن کي سنڌي ادب ۽ ثقافت سان عشق جي حد تائين محبت هئي هن جي پنهنجي هڪ ذاتي لائبريري هئي جنهن ۾ 10 هزارن کان مٿي ڪتاب موجود هئا هن وٽ هزارن جي تعداد ۾ سڪندراعظم کان وٺي ٽالپر دور جا ناياب سڪا، حڪمرانن جا تاج ۽ ٻيون ناياب شيون موجود هيون ڪجهه تعصب پرستن ۽ سنڌ جي ثقافت جي دشمنن جي لاءِ هو اک جو ڪنڊو بڻجي ويو هنن پهريائين ستر واري ڏهاڪي ۾ سنڌس انهيءَ خزاني کي نقصان پهچائڻ جي ڪوشش ڪئي 1990ع وارن فسادن دوران هو اهو سڄو خزانو لٽيو ويو ۽ انهيءَ واقعي کان 10 ڏينهن پوءِ 7 جون 1990ع تي هن انمول انسان کي به شهيد ڪري ڇڏيائون

ممتاز علي پنڊ

ممتاز علي پنڊ پنهنجي دور جو مشهور شاگرد اڳواڻ هو هو 27 سيپٽمبر 1966ع تي دادو ضلعي جي ڳوٺ ميٺهين خان پنڊ ۾ ڄائو هن پرائمريءَ جا پنج درجا پنهنجي ڳوٺ ۾ پڙهيا ۽ ان کان پوءِ ٻارهين درجي تائين دادو ۾ پڙهيو اڳتي هلي سنڌ زرعي يونيورسٽي ٽنڊو ڄام مان ايم ايس سي جي سند حاصل ڪيائين هن سياست جي شروعات سنڌي شاگرد تحريڪ ۾ شموليت سان ڪئي زرعي يونيورسٽيءَ ۾ پڙهڻ دوران هو انهيءَ سياسي تنظيم جو جنرل سيڪريٽري ۽ صدر رهيو اڳتي هلي سنڌي شاگرد تحريڪ جو مرڪزي جوائنٽ سيڪريٽري ۽ مرڪزي جنرل سيڪريٽري پڻ رهيو 1990ع ۾ سنڌي شاگرد تحريڪ ڇڏي پيپلز پارٽي (شهيد ڀٽو گروپ) ۾ شامل ٿيو ۽ 1997ع وارين عام چونڊن ۾ انهيءَ پارٽيءَ جي ٽڪيٽ تي صوبائي اسيمبليءَ جي چونڊ وڙهيو پر کٽي نه سگهيو تاريخ 7 جون 1998ع تي ٽنڊي الهيار ويجهو هڪ ٽريفڪ حادثي ۾ سنڌس روح جو پکي پرواز ڪري ويو

سيد ويڍل شاهه جهانيان

اڄ حيدرآباد جي مخدوم جهانيان خاندان جي گادي نشين سيد ويڍل شاهه جي ورسيءَ جو ڏهاڙو آهي شفيع چانڊيو پنهنجي ڪتاب 'سچن سام پسام' ۾ سيد ويڍل شاهه جي ولادت جي تاريخ 14 جنوري 1920ع لکي آهي هن بزرگ کي علم، ادب، تاريخ، مذهب ۽ شاهه جي ڪلام تي عبور حاصل هو ڪين سنڌيءَ سان گڏ اردو فارسي ۽ عربي ٻولين تي عبور حاصل هو انگريزيءَ به رواني سان ڳالهائيندا هئا هٺ ۽ هوڏ سان ڪين نفرت هوندي هئي سنڌن واسطو اهل تشيع سان هو ۽ محرم جي ڏينهن ۾ مجلسون پڙهندا هئا پاڻ انجمن اماميه سنڌ، انجمن حيدري قدم گاهه، قدم گاهه مولا علي ۽ دادن شاهه ڪربلا جا سرگرم ميمبر ۽ سرپرست هئا 1960ع ڌاري پاڻ گئونينٽر ٽائون ڪميٽيءَ جا چيئرمين ٿيا ۽ گئونينٽر جو نالو بدلائي حسين آباد رکيائون هن بزرگ 7 جون 2007ع تي دم ڌڻيءَ حوالي ڪيو هاڻ سنڌس فرزند زوار تقوي جهانيان خاندان جو گادي نشين آهي

جمن ڏي بلوچ

اڄ مشهور اديب ۽ استاد مرحوم جمن ڏي بلوچ جي وفات جو ڏينهن آهي هو 8 سيپٽمبر 1959ع تي ٽنڊي الهيار ضلعي جي ڳوٺ مسو ٻوزدار جي هڪ غريب گهر ۾ پيدا ٿيو هن ننڍي هوندي ئي هاريو ڪري، محنت مزدوري ڪئي ۽ پاڇيون وڪي پنهنجي ڪتب جو پيٽ پاليو ۽ گڏوگڏ ايم اي (اسلامي ڪلچر) تائين تعليم حاصل ڪئي هڪ اٿي جي جيڪيءَ تي ۽ ان بعد ناڪي منشيءَ طور پنهنجي عملي زندگيءَ جو سفر شروع ڪيائين اڳتي هلي پرائمري استاد مقرر ٿيو ۽ سڄي عمر پنهنجي محنت ۽ سچائيءَ سان قوم جي ٻچڙن کي علم جي زيور سان آراسته ڪيائين هو ترقي ڪري هاءِ اسڪول ٽيچر مقرر ٿيو ۽ مختلف اسڪولن جو هيڊ ماستر پڻ رهيو هو هميشه پڪو بڻيندو هو ان ڪري 'پڪي وارو استاد' جي نالي سان مشهور هو 1980ع ڌاري شاعري ڪرڻ شروع ڪيائين ۽ سنڌي ادبي سنگت ٽنڊي الهيار سان لاڳاپيل رهيو هن غزل هائيڪا ۽ ٻين صنفن تي طبع آزمائي ڪئي هو 7 جون 2019ع تي ان سفر تي روانو ٿي ويو جتان ڪو به نه موٽيو آهي

depd

SINDH INSTITUTE OF PHYSICAL MEDICINE & REHABILITATION

Admission **POSTGRADUATE** July 2026

Physical Medicine & Rehabilitation (PMR)

FCPS-II (Fellowship from CPSP, Pakistan)

- Certificate of Passing FCPS part-I in General Medicine or General Surgery
- MBBS Degree +1 year House Job
- Valid PMC / PMDC Registration

Last date for submission of application form is

Saturday, 20th June 2026

Interviews will be conducted on

Wednesday, 24th June 2026

For further queries contact on
Email: pg@sipmr.edu.pk, postgraduate@sipmr.edu.pk
Phone +92-21-99216213-14.

What makes PM&R stand out?

A Physical Medicine & Rehabilitation (PMR) physician (physiatrist) specializes in a broad range of multidisciplinary rehabilitation services. Rehabilitation medicine training includes musculoskeletal, neurological, pediatric, amputee, cardiopulmonary, autism, interventional rehabilitation (pain management, spasticity management), nerve conduction studies, and electromyography.

Department of PostGraduate Studies, SIPM&R

Domiciles of all Provinces

Application form can be downloaded from website: **www.sipmr.edu.pk** & must be submitted at Department of Postgraduate Studies Additional Executive Director Office along with all required documents of eligibility & pay order of Rs. 3000/- only in favor of Fees Collection SIPMR, National Bank of Pakistan, Income Tax Building Branch, Karachi.

Candidates in Government service should apply through proper channel with an advance copy, to Administration, SIPM&R with NOC from Govt. of Sindh.

No TA/DA will be paid neither accommodation will be provided to any candidate.

INF-KRY/2281/26

باقراڻي لڳ هيسباڻي ۽ چانڊيا برادري جي ڌرين ۾ جهيڙو، نوجوان قتل، هڪ زخمي

ڳوٺ مڏباهو ۾ معمولي ڳالهه تان ٿيل جهيڙي ۾ لٺين، ڏنڊن ۽ خنجرن جو آزادانه استعمال

هيسباڻي ذات جو وزير علي لاشاري قتل ۽ علي رضا هيسباڻي زخمي ٿيو، نازڪ حالت ۾ اسپتال منتقل

مقتول جي وارثن پاران قتل جو ڪيس داخل، جوابدار فرار، پوليس پاران ڇاپا هڻڻ جو سلسلو جاري

باقراڻي (رپورٽ: خدا بخش ابڙو) باقراڻي لڳ ڳوٺ مڏباهو ۾ معمولي ڳالهه تان هيسباڻي ۽ چانڊيا برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ جهيڙو، ڏنڊن لٺن ۽ خنجر جو سرعام استعمال هيسباڻي ذات جو 25 ورهين جو

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

راڌڻ: ڳوٺاڻا مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪندي

خيرپور ۾ زهر پيءَ خودڪشي جي ڪوشش ڪندڙ نوجوان فوت

خيرپور(ذ ر) خيرپور ۾ زهر پيئڻ نوجوان ٻه ڏينهن ڏکيو چڙهيو خيرپور جي واپڊا ڪالوني ۾ نوجوان ڏال مڙس پاران زهر پي آپگهات جي ڪوشش ڪندڙ نوجوان جاويد چانڊيو ٻه فوت ٿي ويو ياد رهي ته گذريل ڏينهن شاهه جو نوجوان جوڙي هڪ ٻئي سان ناراض ٿي عورت خالده چانڊيو ۽ سندس مڙس وحيد چانڊيو زهر پي ڇڏيو جنهن ۾

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

ٺٽون ڳوٺ: ڳوٺاڻا مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪندي

ڪمال ديرو ۽ پرياسي ارڙي بيقابو، معصوم ٻنگر فوت، ڪيترائي مبتلا

ڳوٺ پريل سرگاڻي ۾ 8 مهينن جو ٻنگر تعمور سرگاڻي فوت ٿي ويو

ڪيترائي ٻارڙا موذي مرض ۾ وڪوڙيل آهن، صحت کاتو ٽيم موڪلي: رهواسي

ڪمال ديرو(ن ع) ڪمالديرو پرسان ڳوٺ پريل سرگاڻي ۾ ارڙي وبا جي صورت اختيار ڪري ڪلهي پوري علائقي ۾ پکڙجي وئي ارڙي جي وبا ۾ 8 مهينن جو ٻنگر تعمور سرگاڻي فوت فوتي ٻنگر جي وارثن موجب معصوم ٻار کي وقت سر ارڙي جا حفاظتي ٽڪا نه لڳڻ سبب ٻار فوت ٿيو مختلف هنڌن تان پڻ علاج به ڪرايو ويو پر هو صحتياب نه ٿي سگهيو ڳوٺاڻن موجب هن وقت ڳوٺ پريل سرگاڻي ۾ ڪيترائي ٻار ارڙي جي وبا ۾ مبتلا آهن سنڌ جي صحت واري وزير سيڪريٽري صحت ۽ ڊي ايڇ او نوشهروفيروز فل فور نوٽيس وٺي

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

سيوهڻ ۾ بدامني خلاف شهرين ۽ سجاڳ ڌرين جو احتجاجي مظاهرو، ڊي ايس پي آفيس اڳيان ڌرڻو

جسقم جي تي مختلف تنظيمن پاران ڏمال چوڪ کان ڊي ايس پي آفيس تائين ريلي ڪڍي وئي

وڏي وزير جي چونڊ تڪ بدامني عروج تي آهي جنهن عوام جون ننڊون حرام ڪري ڇڏيون آهن: اڳواڻ

اڳواڻن پاران ڦر ٿيل مال واپس نه ٿيڻ جي صورت ۾ عاشوره بعد احتجاجي تحريڪ شروع ڪرڻ جو اعلان

سيوهڻ(رپورٽ: اعجاز سولنگي) سيوهڻ ۾ وڌندڙ بدامني جي لهر خلاف جسقم بشير خان گروپ جي اعلائيل سڏ تي مختلف سياسي سماجي تنظيمن پاران ڪالهه ڏمال چوڪ کان ڊي ايس پي آفيس تائين

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

خيرپور واسڻ جو وارث عورتن سان گڏجي پوليس اهلڪار خلاف احتجاج

اي ايس آءِ دوستي نه رکڻ تان ڌاڙيلن تي ايف آءِ آر داخل ڪرايو آهي: عليشا لنڊ

نوٽيس وٺي ڪوڙا ڪيس ختم ڪري خاندان کي جاني ۽ مالي تحفظ فراهم ڪيو

خيرپور(ذ ر)بي سيڪشن ٿاڻي جي حد ٺارڻي ڏکڻ لقمان جي رهواسڻ مسمات عليشا لنڊ پنهنجي ڀينرن مسمات نادره خاتون بشيران خاتون پاڃائي سينا خاتون ۽ والد مير خان لنڊ سان گڏ خيرپور پريس ڪلب ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي الزام هنيو ته گذريل ڪن مهينن کان اي ايس آءِ يوسف ناريجو ساڻس دوستي قائم رکڻ لاءِ مسلسل هراسان ڪندو رهيو آهي ۽ انڪار ڪرڻ تي سندس خاندان خلاف انتقامي ڪاروائين تي لهي آيو آهي مسمات عليشا لنڊ صحافين کي ٻڌايو ته اي ايس آءِ يوسف ناريجي سندس والد ليلان خاتون لنڊ خلاف منشيات جو ڪوڙو

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

بلڙي ۾ موبائيل شاپ تان ٺڳن چارجنگ ڪيبل وٺڻ بهاني لکين رپيا کڻي فرار

مين بس اسٽاپ ويجهو دڪان تان ٺڳن دڪاندار کي ورغلائي ساڍا 4 لک رپيا کڻي ويون

پوليس پاران سي سي ٽي وي فوٽيج هٿ، جوابدارن جي سڃاڻپ ۽ جلد گرفتاري جو دعوي

ميرپوربٺورو (ن ع) ميرپوربٺورو ۾ چوري جي انوکي واردات، موبائيل شاپ تان چارجنگ ڪيبل خريد ڪرڻ لاءِ آيل ٺڳن دڪان مان ساڍا چار لک رپيا چوري ڪري ويون، دڪاندار جا مٿي تي هٿ اچي ويا اطلاع تي ايس ايڇ او پهچي تفصيل معلوم ڪرڻ بعد ٿيل واردات جي جاچ شروع ڪري ڇڏي، پوليس واردات ۾ ملوث ڇوڪرين ۽ ملوث سهولتڪارن جا سي سي فوٽيج هٿ ڪري ورتا خبر موجب ميرپور بٺورو جي مين بس اسٽاپ ۽ سول ڪورٽ جي سامهون قائم اويس ڪميونيڪيشن تان ڏينهن ڏٺي جو خريداري

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

بدين: سماجي رضاڪار تحريڪ پاران احتجاج ڪيو پيو وڃي

ٽنڊوباگو ۾ پرائمري استادن جو پگهارن ۾ واڌ سميت مطالبن لاءِ احتجاجي ريلي

100سيڪڙو اسڪيل ريوائز ميڊيڪل الائونس ۽ رٽائرڊ استادن جي پگهارن ۾ واڌ لاءِ نعريبازي

مطالبا منظور نه ٿيڻ تي ڪراچي سي ايم هائوس طرف مارچ ڪيو ويندو: مظاهرين

ٽنڊوباگو(ت ر) ٽنڊوباگو ۾ سوين پرائمري استادن پگهارن ۾ واڌ سميت ٻين مطالبن جي مڃتا لاءِ سڪندر علي پرڙيو، جاني طفيل ميمڻ، الطاف رستماڻي، فهيم پرڙيو، ڪانتيش ڪمار لوهاڻا، واحد بخش رند، لياقت بلوچ ۽ ذوالفقار علي رند جي اڳواڻي ۾ مين پرائمري اسڪول مرحوم محمد صديق مسافر ٽنڊوباگو کان ريلي ڪڍي شهر جي مڪ بدر چوڪ تي ڌرڻو هنيو ويو آهي جتي استادن موجب پگهارن ۾ گهٽي مهانگائي سبب 100 سيڪڙو واڌ اسڪيل روائيز ڪري ميڊيڪل الائونس سميت سيني الائنس ۾ واڌ ڪندي رٽائرڊ

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

سڄاول ۾ پاڻي جي هٿرادو کوٽ خلاف جي يو آءِ جو احتجاجي مظاهرو

آبڪلاڻي جي اهم وقت ۾ به وارا بندي ڪئي پئي وڃي: مظاهرين

پاڻي جي غير منصفاڻي ورهاست ختم ڪري مقرر حصي موجب فراهمي يقيني بڻايو وڃي

سڄاول(ذ ر) جمعيت علماء اسلام ضلعي سڄاول جي اڳواڻن مولانا محمد صالح الحداد، حافظ فضل الله فياض، عبدالغني سومرو، مولانا عبدالقادر سومرو ۽ حنيف سومرو پنهنجي گڏيل پريس بيان ۾ سڄاول ضلعي ۾ پاڻي جي هٿرادو کوٽ تي سخت ڳڻتي جو اظهار ڪندي چيو آهي ته آبڪلاڻي جي اهم وقت ۾ به وارا بندي ڪئي پئي وڃي، جنهن سبب ساريال جي فصل کي شديد نقصان پهچڻ جو خدشو پيدا ٿي ويو آهي هنن چيو ته سڄاول ضلعي ۾ وڏي پئماني تي ساريال جو فصل پوکيو ويندو آهي، جيڪو هزارين آبادگارن ۽ هارين

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

هنگورجا: جسقم اڳواڻ نياز ڪالاڻي پريس ڪانفرنس ۾ ڳالهائي رهيو آهي

سامارو لڳ هٿياربندن جي فائرنگ ۾ نوجوان زخمي

بودرفارم ٿاڻي جي حد ۾ هٿياربندن عبدالستار کي زخمي ڪري فرار ٿي ويا

اطلاع تي پوليس پهچي لاش ڪٺائي اسپتال منتقل ڪيو نازڪ حالت ۾ حيدرآباد ريفر

سامارو(ن ع) سامارو ويجهو بودرفارم ٿاڻي جي حد جي ڳوٺ ڪامل خان ڪلر ۾ زمين تي ڪم ڪندڙ 45 سالا عبدالستار پٽ سونهارو ڪلر کي جوابدارن گوليون هڻي زخمي ڪيو اطلاع تي پوليس ۽ وارثن پهچي نوجوان کي زخمي حالت ۾ تعلقه اسپتال سامارو پهچايو جتي ڳڻتي جوڳي حالت هٿڻ ڪري حيدرآباد اسپتال ريفر ڪيو ويو وارثن موجب زخمي ستار ٻني ۾ ڪم ڪري رهيو هو ته جاويد ڪلر موٽرسائيڪل تي اچي گوليون هڻي مارڻ جي ڪوشش ڪئي جوابدارن سان سڱاوتي تڪرار هلندڙ آهي جنهن تان گوليون

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو باگو لڳ ملاح ۽ جمالي برادري ۾ جهيڙو، 7 ڄڻا زخمي

عورتن کي اشارا ڪرڻ واري تڪرار تان ڌرين جو هڪٻئي مٿان لٺين ۽ ڪهاڙين سان حملو

زخمين کي ڏيئي رورل هيلٿ سينٽر ۽ پوءِ ٽنڊو باگو اسپتال منتقل ڪيو ويو

ٻنهي ڌرين جا هڪٻئي تي الزام، پوليس پاران ڪيس داخل، جوابدارن جي گرفتاري جو مطالبو

ٽنڊو باگو(ت ر) ٽنڊو باگو لڳ ڪيرول ۾ ملاح ۽ جمالي برادري جي ٻن ڌرين ۾ عورتن کي اشارا ڪرڻ ۽ هڪ ٻئي کي پوندا ڏيڻ تان جهيڙو 7 ڄڻا سخت زخمي، زخمين ۾ منور ملاح، اصغر علي ملاح، نواز ملاح جڏهن ته جمالي برادري جا نور محمد جمالي، مير محمد جمالي ،غلام مصطفي جمالي ۽ بهادر جمالي سخت زخمي ،زخمين کي پهريائين ڏيئي جي رورل هيلٿ سينٽر تي روانو ڪيو ويو جتان ڪين تعلقا اسپتال ٽنڊوباگو ۾ علاج لاءِ داخل ڪرايو ويو ،زخمين موجب رورل هيلٿ سينٽر ڏيئي ۾ ڊاڪٽر جي نه

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

مسوبرڙي پرسان چار شاخ ۾ پاڻي جي غيرمنصفاڻي ورڇ خلاف آبادگارن جو احتجاج

شاخ جي پاڻي ورڇ واري نظام کي تبديل ڪري جاگيردارن، وڏيرن جي مفادن حوالي ڪيو ويو آهي

مبينا ڪرپشن سبب هيٺين حصن تائين پاڻي نه پهچڻ تي فصل سڪي وڃڻ جو خدشو آهي: مظاهرين

مسوبرڙي (ن ع) مسوبرڙي پرسان وهندڙ چار شاخ تي پاڻي جي منصفاڻي ورڇ بابت سنگين شڪايتون سامهون اچي ريون آهن مقامي آبادگارن الزام هنيو آهي ته ٺيٺين مقرر ٿيل داروغي پاران شاخ جي پاڻي ورڇ واري نظام کي مڪمل طور تبديل ڪري جاگيردارن وڏيرن ۽ بااثر ماڻهن جي مفادن حوالي ڪيو ويو آهي، جنهن سبب سوين ننڍا آبادگار پاڻي کان محروم ٿيڄي ويا آهن متاثر آبادگارن جو چوڻ آهي ته اڳ پاڻي جي ورڇ لاءِ مقرر ڪيل ڏينهن وار روٽيشن سسٽم کي عملي طور بند ڪيو ويو آهي الزام آهي ته رات جي اونداهي ۾

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ٽنڊو باگو: جهيڙي ۾ زخمي طفصيل ڏيندي

ڪوٽ غلام محمد ۾ عورت تي مبينا تشدد ۽ باهه ڏئي ساڙڻ جي ڪوشش، احتجاج

مسمات سميره ڪوسو والديه سان گڏجي پريس ڪلب پهچي مظاهرو ڪيو

مڙس، ڏيرن ۽ سهري تشدد ڪيو آهي، پوليس به ڪيس داخل نٿي ڪري، نوٽيس ورتو وڃي:سميره

پوليس تي رپورٽ داخل نه ڪرڻ جو الزام، اعليٰ اختيارين کان فوري نوٽيس ۽ انصاف جو مطالبو

ڪوٽ غلام محمد (ت ر) ڳوٺ ڪالو خان ڪوسو جي رهواسڻ مسمات سميره ڏال محمد سليم ڪوسو پنهنجي والده مسمات رضيه ڪوسو سان گڏ ڪوٽ غلام محمد پريس ڪلب پهچي احتجاجي مظاهرو ڪيو هن الزام هنيو ته سندس مڙس، ڏيرن ۽ سهري پاران مٽس مسلسل تشدد ڪيو پيو وڃي ۽

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

سنڌ جي وحدانيت وار سنڌ جا غيرت مند برداشت نه ڪندا: ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي

حڪمران 28 ترميم آڙ ۾ سنڌ جي ورهاڱي جي سازش ڪئي ته جا لکين ماڻهون مزاحمت ڪندا

راڻيپور ۾ منشيات فروشن جي آڙ ۾ سموري ڳوٺ کي ساڙڻ ناانصافي آهي

هنگورجا (ن ع) جسقم (شهيد بشيرخان قريشي) جي چيئرمين ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي چيو آهي ته جيڪڏهن حڪمران 28 ترميم آڏي سنڌ جي ورهاڱي جي سازش ڪئي ته سنڌ جا لکين ماڻهون مزاحمت ڪندا ۽

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

جامشورو ۾ ماحوليات جي عالمي ڏهاڙي تي سنڌ يونيورسٽي ۾ تقريب، ڊاڪٽر علي مرتضي ڌاريجو کي خراج تحسين

سنڌ يونيورسٽي جامشورو ٽيچرس ڪلب ۾ "اسان جي زمين، اسان جو مستقبل" جي عنوان سان تقريب ڪوٺائي وئي

ڊاڪٽر علي مرتضي ڌاريجو جي علمي، سائنسي ۽ ماحولياتي خدمتن تي ڀرپور ڀيٽا، اسٽيفان سميت مختلف شخصيتن جي شرڪت

حاڪم چانڊيو جي وڏڪاري مهم کي ساراهه، ماحول بچاءَ لاءِ گڏيل عملي قدمن جو عزم

جامشورو (رپورٽ: عرفان برفت) 5 جون ماحوليات جي بچاءَ واري 53 هين عالمي ڏينهن جي مناسبت سان ايرڊزون ڊوليپمينٽ سوسائٽي ۽ چانڊڪي ادبي سٿ پاران سنڌ يونيورسٽيءَ جي ٽيچرس ڪلب ۾ هڪ

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوباگو لڳ ڏهن سالن جي نياڻي کي نانگ ڪکڻ سبب فوت

ٽنڊوباگو (ت ر)ٽنڊوباگو لڳ ملڪاڻي شريف جي رهواسڻ ڏهن سالن جي نياڻي چاندني ڪولهي کي نانگ ڏنگي وڌو ملڪاڻي شريف سرڪاري اسپتال ۾ نانگ جي ويڪسين نه هجڻ ڪري وارث موٽرسائيڪل تي جهڏي کڻي ويا پر ڊاڪٽرن جي علاج تائين معصوم نياڻي نه

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

پرياسٽي: زخمي نوجوان کي طبي امداد ڏني پئي وڃي

سيٺارجا ۾ بدامني تي ضابطو نه آيو هٿياربندن ڳوٺاڻي کان 2 لک رپيا ڦري ويا، اين سي داخل

سيٺارجا(ن ع) سيٺارجا ۾ بدامني تي ضابطو نه آيو شهر جي گئس آفيس لڳ هٿياربندن پاران ڳوٺاڻي کان 2 لک رپيا ڦر واقعي جي اين سي داخل متاثر ڳوٺاڻي جو احتجاج تفصيلي خبر موجب سيٺارجا ٿاڻي جي حد ۾ بدامني تي سيٺارجا

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

عمرڪوٽ وومين پوليس جي ڪراچي ۾ ڪارروائي، ٻه ڀينرون بازياب، هڪ گرفتار

پوليس لالو کيت ۾ ڪارروائي ڪري سدرا نصير پٽي ۽ جويريا کي بازياب ڪرائي ورتو

ڪيس ۾ نامزد هڪ جوابدار عمير پٽي گرفتار،بازيابي بعد ٻئي ڀينرون عدالت ۾ پيش

عدالت ٻنهي ڀينرن کي سيف هائوس منتقل ڪري ڇڏيو، جوابدار ٻن ڏينهن جي جسماني ريمانڊ پوليس حوالي

عمرڪوٽ (ذ ر) وومين پوليس عمرڪوٽ ڪراچي جي علائقي لالو کيت ۾ ڪارروائي ڪندي مبينا طور اغوا ٿيل ٻن ڀينرن سدرا نصير پٽي ۽ جويريا نصير پٽي کي بازياب ڪرائي ورتي جڏهن ته ڪيس ۾ نامزد هڪ

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

عمرڪوٽ: بازياب ڪرايل ٻه ڀينرون پوليس جي ڪسٽڊي ۾ ويٺل آهن

ڪيرو ويجهو جڳهه جو ڇڄو ڪرڻ سبب ٻه ڀائر ۽ اڳواڻ ڌڄي فوت، هڪ زخمي

ڳوٺ ڪالو راڄڙ ۾ تعميراتي ڪم دوران ڇڄو ڪرڻ سبب عمران جٽ فوت ٿي ويو

زخمي پوروهيت ۽ لاش اسپتال آڻڻ بعد لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي ڪيو ويو

ڪيرو (ن ع) ڪيرو ويجهو ڳوٺ ڪالو راڄڙ ۾ جڳهه جي سينٽرنگ کڻڻ وقت ڇڄو ڪرڻ سبب مقامي پاڪستان تحريڪ انصاف جو عهديدار عزيز ڪالوني واسي عمران عرف سانو ولد رفيق جٽ ٿڏي تي دبجي فوت جڏهن ته هڪ پوروهيت زخمي ٿي ويو فوتي جو مڙهه ۽ زخمي کي تعلقي ڪيرو آندو ويو فوتي مڙهه گهر پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو مرحوم جي جنازي نماز عيد گاهه گرائونڊ ڪيرو ۾ ادا ڪئي وئي جنهن ۾ وڏي تعداد ۾ سياسي سماجي اڳواڻن شهرين شرڪت ڪئي

هالا: مقتول نوجوان جو فائيل فوٽو ٻي طرف وارث احتجاج ڪندي

اسلام ڪوٽ ۾ بدين واسي جو پيرسن پيءُ جي گمشدگي خلاف احتجاج، ڳولا ۾ مدد جي اپيل

اسلام ڪوٽ (ن ع) بدين شهر جي ملوڪ پاڙي جي رهواسي ڏانو مل ميگهواڙ پريس ڪلب تي پهچي ڏانهيندي چيو ته سندس والد 70 سالن جو حاجو مل ميگهواڙ گذريل 7 مهينن کان غائب آهي ڳولا ڪري ٿڪجي پيا آهيون پر هٿ نه آيو آهي اسان کي اسلام ڪوٽ ۾ هجڻ جا اطلاع مليا

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

ٺٽون ڳوٺ ۾ ضمير اوڏ جو امڙ سان گڏجي پاڪ ڪٺي احتجاج

ٺٽون ڳوٺ (ن ع) ٺٽون ڳوٺ جي رهواسي ضمير اوڏ پنهنجي پيرسن امڙ ملوڪان سان گڏ هٿن ۾ قرآن شريف ڪٺي ٻاڻي پاس ٺٽون ڳوٺ دين پور روڊ تي احتجاج ڪندي انصاف جي اپيل ڪئي آهي آواز کي وي سان ڳالهائيندي متاثر شهري ضمير اوڏ چيو ته سندس پاڻيئو نديم پٽ ارباب اوڏ

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

خيرپور لڳ اجڻ ۽ تمراڻي برادرين ۾ جهيڙي دوران 15 ماڻهو زخمي

ڪنب شهر ۾ پلاٽ جي معاملي تان ڌرين هڪٻئي تي ڏنڊا ۽ پٿر وسايا

متاثرن جو واقعي جو نوٽيس وٺي ذميوارن خلاف قانوني ڪارروائي جو مطالبو

خيرپور(ذ ر)خيرپور لڳ ڪنب شهر ۾ پلاٽ جي معاملي تان اجڻ ۽ تمراڻي برادرين ۾ جهيڙو15 ماڻهو زخمي شهر ۾ خوف ۽ هراس پکڙجي ويو تفصيل موجب خيرپور لڳ ڪنب شهر ۾ پلاٽ جي معاملي تان اجڻ ۽ تمراڻي برادرين ۾ جهيڙي دوران ٻنهي ڌرين طرفان لٺين، ڏنڊن ۽ پٿرن جو استعمال ڪيو ويو جڏهن ته فائرنگ جون به اطلاع مليون جهيڙي دوران لٺبازي، ڏنڊن ۽ پٿراءُ سبب 15 ماڻهو زخمي ٿي پيا، جن طبي امداد لاءِ اسپتال داخل ڪيو ويو جڏهن

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ڪڙيوگهنور ۾ پاڻي جي کوٽ سبب سارين جو فصل پوکجي نه سگهيو، هزارين ايڪڙ زمين پوکائي کان متاثر

راڄ واهه سميت چار واهه، ڪڙيو واهه ۽ امام واهه ۾ پاڻي گهٽ هجڻ سبب بيجارو ۽ فصل سڪي وڃڻ جو خدشو

آبپاشي کاتي جي مبينا لاپرواهي خلاف آبادگارن ۽ سياسي ڌرين جي احتجاجي مظاهرو نعريبازي

مظاهرين جو لاڙ پٽي ۾ فوري پاڻي فراهم ڪرڻ جو مطالبو، ٻي صورت ۾ زرعي پيداوار سخت متاثر ٿيڻ جو خدشو

ڪڙيوگهنور (ن ع) ڪڙيوگهنور ۾ سارين جي فصل پاڻي جي کوٽ سبب سخت متاثر هزارين ايڪڙن تي بيجارو پوکجي نه سگهيو سوين ايڪڙن تي پوکيل سارين جو بيجارو ۽ بيا فصل سڪڻ لڳا آهن ڪڙيوگهنور راهوڪي ڊاڊرڪو فارم ترائي سميت آسپاس جي شاخن ڊاڊرڪو شاخ

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوباگو: فوت ٿيل ناري جو لاش پيل آهي

راڻيپور ۾ ڳوٺاڻن جو پوليس زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ پيروزحاجي واسي عورتن مردن پريس ڪلب اڏو احتجاج ڪيو

پوليس منشيات فروشن جي گهرن کي ڇڏي ڪمپلين وارن جا گهر ڊاهي ڇڏيا آهن

راڻيپور(ن ع) راڻيپور پوليس خلاف ڳوٺ پيروزحاجي جي رهواسين عورتن مردن جو پريس ڪلب راڻيپور آڏو احتجاجي مظاهرو پوليس خلاف شديد نعري بازي ڪئي احتجاج جي اڳواڻي ضلع ڪائونسل ميمبر حاجي عباس راڄپر آصف راڄپر فوجي وحيد راڄپر اختيار راڄپر مسمات صحت خاتون مسمات سبحان خاتون مسمات ڪريمت خاتون ڪري رهيا هيا ان موقعي اڳواڻن

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

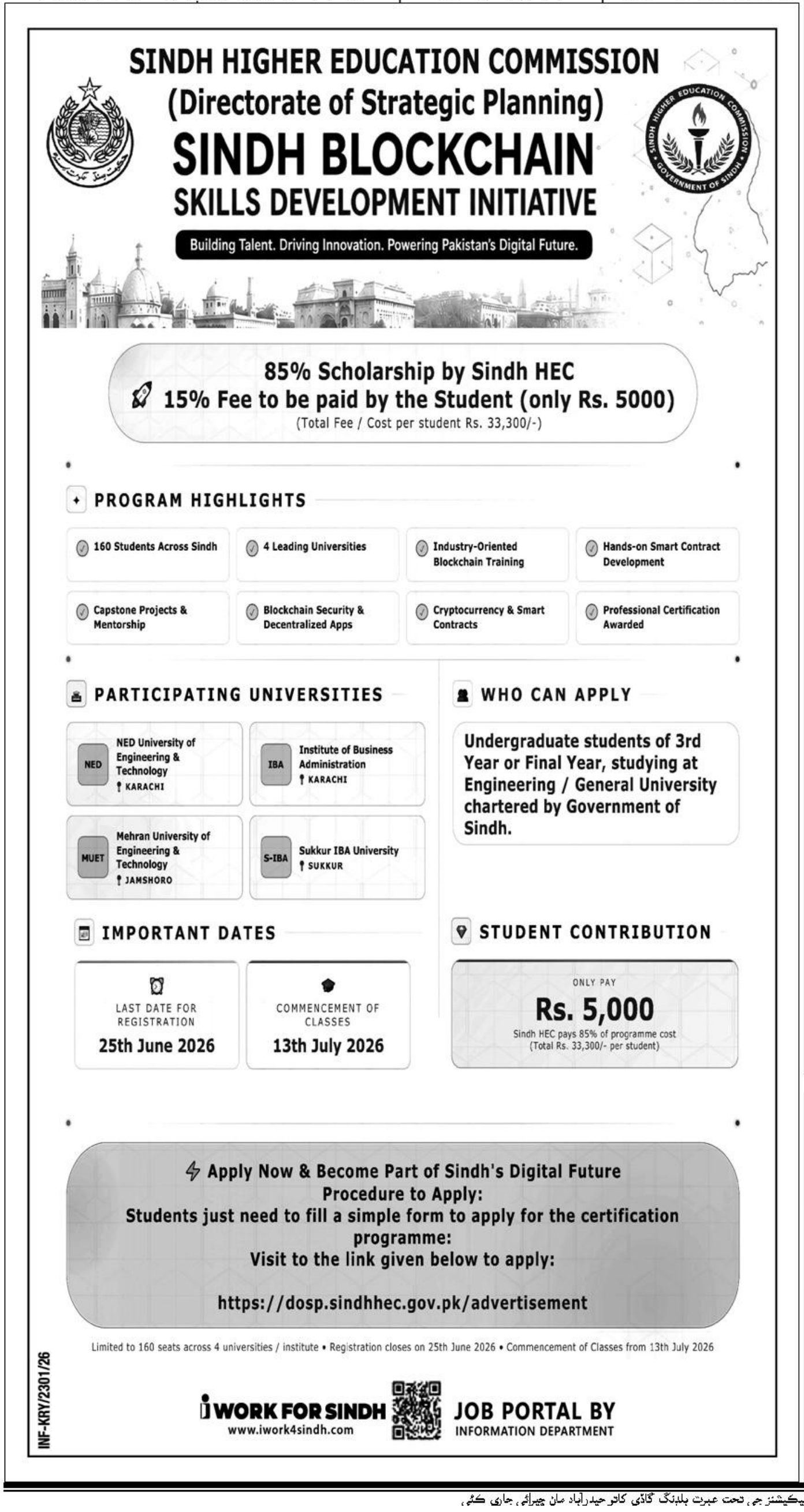
جيڪب آباد پوليس ڪارروائي، فائرنگ ۾ 2 جوابدار زخمي حالت ۾ گرفتار

جيڪب آباد (ذ ر) جيڪب آباد جي صدر ٿاڻي جي پوليس ڪاروائي دوران ڊوڙي جي رهواسي ٻن جوابدارن نياز احمد پٽ عارف

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد: مبينا پوليس مقابلي ۾ زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيل جوابدار

جيڪب آباد ۾ معصوم ٻنگر جو اوباش نوجوانن خلاف احتجاج، ايس ايس پي جو نوٽيس

جيڪب آباد سول لائين ٿاڻي چنا پاڙي جو رهواسي ٻنگر والد سان گڏ پريس ڪلب پهتو

اوباش نوجوانن تي جنسي تعلق ۽ قتل جون ڌمڪيون ڏئي هراسان ڪرڻ جا سنگين الزام

ايس ايس پي جو نوٽيس، ايس ايڇ او سول لائين کي فوري ڪارروائي جو حڪم

جيڪب آباد (ذ ر) جيڪب آباد جي سول لائين ٿاڻي چنا پاڙي جي رهواسي معصوم ٻنگر عرفان علي پنهنجي والد سان گڏجي پريس ڪلب پهچي احتجاج ڪندي چيو ته منهنجي پاڙي جا رهواسي ڪجهه اوباش نوجوان مون کي جنسي تعلق رکڻ جو زور ڀري رهيا آهن ۽ منهنجي منع ڪرڻ تي هو مون کي قتل ڪرڻ جون ڌمڪيون ڏئي حراسان ڪري رهيا آهن هن چيو ته منهنجي والد سميت آئون انهن کي ڪيترائي ڀيرا روڪيو پر هو مسلسل زبردستي ڪن ٿا ۽ ڌمڪيون ڏيندا رهن ٿا، هن چيو ته اسين انتهائي غريب آهيون ايس

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

عوامي تحريڪ سربراه رسول بخش پليجي جي اٺين ورسي جون تياريون مڪمل

هزارين ڪارڪنن جا قافلا اڄ جنگشاهي پهچي پنهنجي عظيم قائد کي ڀيٽا پيش ڪندا

رسول بخش پليجو جي ورسي تي آمريڪي سامراج، مهانگائي ۽ آئيني مسئلن خلاف وڏي جلسي عام جو اعلان

حيدرآباد(رپورٽ: غلام حسين خاصخيلي) عوامي تحريڪ جي سربراه ۽ مظلوم قومن ۽ طبقن جي سگهاري آواز رسول بخش پليجي جي اٺين ورسي جون تياريون مڪمل آمريڪي سامراجي دهشتگردي، اٺاوهين آئيني ترميم عورتن جي قتلام ۽ مهانگائي خلاف ملڪگير جلسي عام ڪيو ويندو هزارين ماڻهن جي ويهڻ جو پنڊال تيار ڪيو ويو سموري سنڌ مان هزارين ڪارڪنن جا قافلا اڄ 7 جون تي جنگشاهي پهچي پنهنجي عظيم قائد ۽ سنڌي قوم جي رهبر کي ڀيٽا پيش ڪندا ڪشمور ڪنڌڪوٽ سميت مختلف علائقن کان

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

رسول بخش پليجو جي اٺين ورسي اڄ سڄي سنڌ ۾ ملهائي پئي وڃي

رسول بخش پليجو جي ورسي تي قومي عوامي تحريڪ جو وفد جنگشاهي پهچندو

مظهر راهوجو جي اڳواڻي ۾ مزار تي گلن جي چادر چاڙهي خراج عقيدت پيش ڪيو ويندو

حيدرآباد (رپورٽ: غلام حسين خاصخيلي) قومي عوامي تحريڪ پاران سنڌ ۽ پاڪستان جي عظيم مفڪر، تاريخدان، اديب، دانشور ڏاهي سياستدان استاد رسول بخش پليجو جي اٺين ورسي (اڄ) سڄي سنڌ ملهائي ويندي جڏهن ته قومي عوامي تحريڪ جو مرڪزي وفد قومي عوامي تحريڪ جي مرڪزي جنرل سيڪريٽري مظهر راهوجو جي اڳواڻي ۾ ڳوٺ منگر خان پليجو جنگشاهي پهچي رسول بخش پليجو جي مزار تي گلن جي چادر چاڙهي ڪيس ڀيٽا پيش ڪئي ويندي قومي عوامي تحريڪ جي ترجمان اشرف پليجي چيو ته

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.